

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕЙКО

УКРАЇНСЬКА СТЕНОГРАФІЯ

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕЙКО

У К Р А І Н С Ь К А
С Т Е Н О Г Р А Ф І Я

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
КРАКІВ 1944 ЛЬВІВ

ВСТУП

Що таке стенографія і яка її основа

Стенографія¹ — це письмо, що дає нам спромогу записати живе слово, висказане з найбільшою навіть швидкістю. Для тієї мети користується стенографія якнайпростішими знаками, які можна дуже швидко (звичайно одним рухом руки) написати й дуже легко получить один з одним. Ці знаки — це, здебільшого, частинки букв звичайного письма, дібрані, крім того, так, що подібним звукам відповідають подібні знаки; що частіший звук у мові, то легший, простіший знак у письмі.

Хоча стенографія як звукове письмо, якого основою є азбука, спирається на тих самих принципах, що й звичайне письмо (з букв творимо склади, із складів слова), проте, вживає вона ще деяких окремих способів, що дають їй спромогу добути відповідну швидкість; і так:

1) кожен стенографічний букву можна написати одним рухом руки;

2) кілька знаків-букв можна получить в один знак;

3) голосних, здебільшого, не зазначаємо азбучними знаками, як у звичайному письмі, тільки символічно деякими змінами у вигляді передуючих знаків;

4) на слова, що часто повторяються, вживає стенографія постійних скорочень, т. зв. значків, зазначаючи ціле слово якоюсь його частиною; також приростки, наростки й закінчення зазначаємо, здебільшого, скороченими знаками.

* * *

Стенографію ділять звичайно на дві частини:

I. Користуючись способами, що їх подає перша частина, можемо записати 120—160 складів у хвилині, значить, стільки, скільки треба нам для щоденного вжитку, напр., як записуємо власні думки, лекції у школах, диктати в бюрах, кореспонденції тощо; це — **записна стенографія**.

¹ грецьке слово, дослівно: тіснопис; інші, рідше вживані назви: *тахіграфія* = швидкопис, *брахіграфія* = короткопис, *фонографія* = звукопис; в чеській мові: *těsnopis*; у німецькій: *Engschrift, Schnellschrift, Kurzschrift*.

П. Вживаючи логічних скорочень слів у реченні, з якими знайомить нас друга частина стенографії, ми можемо записати й найшвидше висказане слово; цими скороченнями користуємося тоді, як записуємо дискусії, промови і т. ін., тому й називається ця стенографія — **промовницька**.

* * *

Українська стенографія ґрунтується на німецькій системі Франца Габельсберґера (1789—1849), яку пристосовано теж до інших європейських мов.

Правопис

Стенографічний правопис де в чому різниться від правопису у звичайному письмі:

1) стенографія не знає різниці між малими і великими буквами;

2) на деякі букви є в стенографії два знаки; одного вживаємо на початку слова, другого в середині і на кінці;

3) в азбуці нема окремих знаків на **я**, **ю**; їх звичайно зазначаємо, як **йа**, **ѐа**, **йу**, **ѐу**: *йаблоко*, *місьаць*, *йунак*, *земльу*; після шипучих приголосних, замість **я**, пишемо **а**: *збіжжѐа* = *збіжжѐа*, *обличчѐа* = *обличчѐа*;

4) **тс** зазначаємо знаком **ц**: *багѐтство* = *багѐцтво*, *світський* = *світський*;

5) замість **жч**, пишемо **ц**: *ближчий* = *ближий*;

6) **сь** і **цѐ** у наростках *-ський*, *-цький* зазначаємо твердими **с**, **ц**: *українс(ь)кий*, *німец(ь)кий*; замість *-зький*, пишемо **ський**: *французький* = *французський*;

7) з подвоєних приголосних один завжди пропускаємо (*бажання* = *бажѐнѐа*, *ніччю* = *нічю*), хібащо він належить до приростка (*од-дав*);

8) частки **ж(е)**, **б(и)** пишемо завжди вкупі із словом: *чому_ж*, *робив_би*;

9) розділки не зазначаємо: *де-не-де* = *денеде*;

10) не зазначаємо теж апострофа: *з'їзд*, *п'ять* = *зізд*, *пѐть*;

11) **й**, яке в звичайному письмі пишемо, щоб у вимові виминути роззів (*вона йде*, *батько й син*), в стенографії зазначаємо завжди знаком **і**;

12) з розділових знаків уживаємо тільки крапки (яку зазначаємо малою рисою), рідше коми;

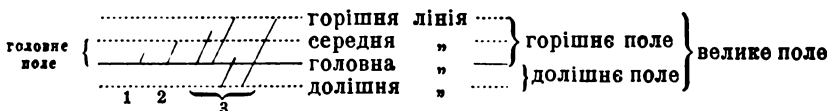
13) переносити слова з рядка в рядок ніяк не можна.

ЗАПИСНА СТЕНОГРАФІЯ

§ 1. Стенографічні знаки

Слова з голосними *е, и*

Лінійтура в стенографічному письмі така сама, як у звичайному письмі:

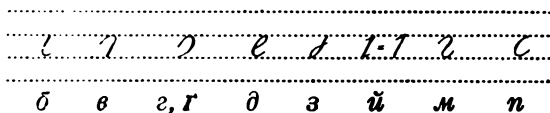
Всі знаки спираються, як у звичайному письмі, на головній лінії. Вони можуть займати: 1. половину головного поля (малі знаки), 2. ціле головне поле (звичайні знаки), 3. горішнє поле, долішнє поле, велике поле або й можуть виходити трохи поза середню лінію (великі знаки).

В початках науки пишемо тільки на лініях, і то пером. Писати олівцем, а далі — без ліній можемо аж тоді, коли добудемо деяку вправу в писанні.

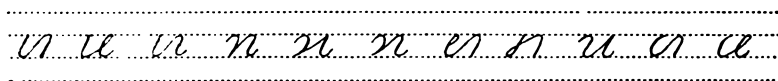
Всі приклади, подані в книжці, переписуємо дуже докладно (каліграфічно!), і то кілька разів, так довго, аж дане слово не напишемо без надуми; при тому пишемо спокійно, поволі, — швидкість прийде згодом.

Перш ніж приступимо до нового матеріалу, мусимо докладно й основно проробити попередній матеріал!

1. Звичайні знаки:

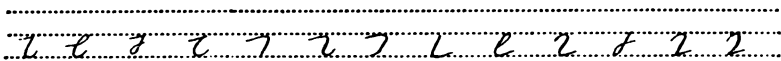

Коли два такі знаки получимо рискою, більш-менш такою, якою лучимо букви в звичайному письмі, тоді між ними читаємо голосний *е*:

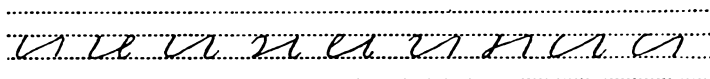
Це значить: бев, бед, бем, вем, геб, гем, дев, зев, меб, пев, пед.

Такою ж рисою зазначуємо **е** на початку і на кінці слів:

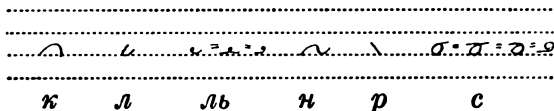
Це значить: еб, ед, ез, еп, ев, ем, ег; бе, де, ме, зе, ве, ге.

- 2.** Коли два знаки получимо рисою довшою, ніж гол. **е**, тоді читаємо **голосний и**:

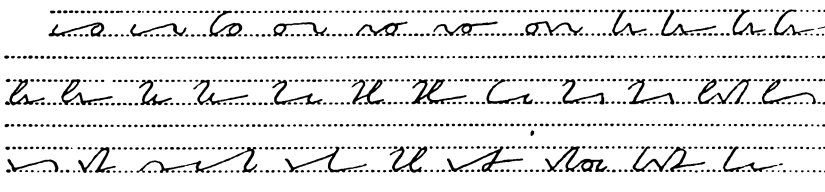
Це значить: бив, бид, бим, гиб, диб, мив, зив, пим, пив.

2. Малі знаки: -

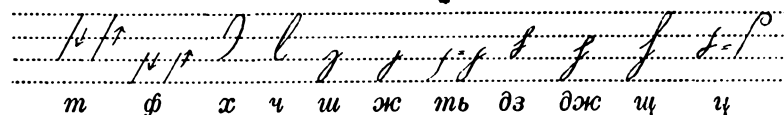

З трьох знаків на приголосний **ль** першого вживаємо на початку слів, другого в середині, третього на кінці; так само **с**: 1. на початку, 2. в середині, 3. і 4. на кінці слів.

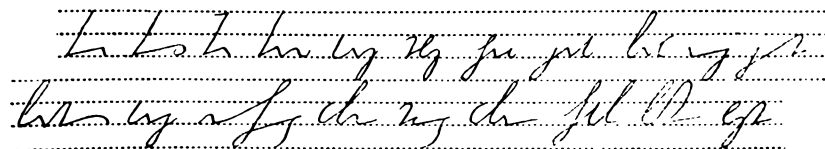
3.

3. Великі знаки:

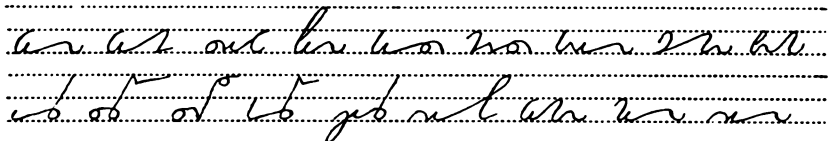

т і **ф** можна писати (залежно від їх місця в слові) вниз (↓) або вгору (↑). З двох знаків на **ц** першого вживаємо на початку слів, другого в середині і на кінці; так само **ть**: 1. в кінці слів, 2. на початку і в середині.

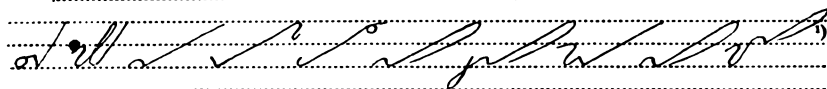
Коли два знаки получимо коротшою рисою, ніж при *е*, 4.
тоді між ними не читаємо ніякого голосного (група приго-
лосних):

л- мен: *л*- мн, *л*- дек: *л* дж, *с*- сен: *с* = см

Перед приголосними *т*↑, *х* і *ц*↑ можна *е* пропустити. 5.
Голосний *и* зливається з наступним *т*↑, *ц*↑ і *х* в один
знак:

+т = *ит*, *+ц* = *иц*, *+х* = *их*:

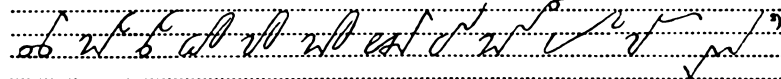

В сумнівних випадках можна *е* дописати окремо з лівого 6.
боку знаку *т*. Завжди дописуємо таке *е* в складах *-ете*,
-ети (з обох боків *т*) і *-те*, *-ти* (з правого боку):

т- *ет*, *т*- *ете*, *т*- *те*, *т*- *ти*:

Між приголосними *т-б*, *ф-б*, *т-д*, *ф-д*, *т-к*, *ф-к*, *т-м*, *ф-м*, 7.
т-л(ь), *ф-л(ь)*, *т-р*, *ф-р*, *т-ш*, *т-н*, *т-п*, *ф-н*, якщо пишемо
т і *ф* догори, голосних *е*, *и* не зазначаємо:

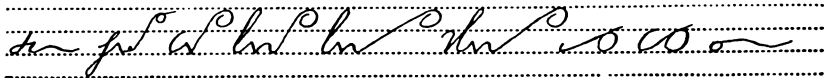

М'які приголосні. Знаку м'якшення в стенографічному 8.
письмі нема. М'якість приголосних зазначаємо побільшен-
ням знаків на тверді приголосні; на приголосні *ль* і *ть*
є окремі знаки. В зв'язку з тим зазначаємо теж гол. *е*
в складах *зе*, *не*, *се*, *те* (*зье*, *нье*, *сье*, *тье*):

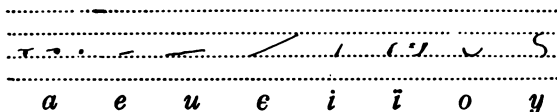
н: *н*- *нь*, *с*- *сь*, *ц*- *ць*, *з*- *зь*, *л*- *ль*, *т*- *ть*

¹⁾ Якщо доведеться писати два великі знаки в одному напрямі,
треба обидва трохи скоротити.

²⁾ = референт; перед *ф*↑ пишемо малі і звичайні знаки при доліш-
ній лінії,

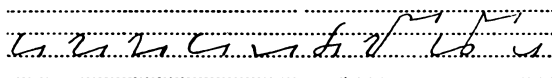

Голосні звуки:

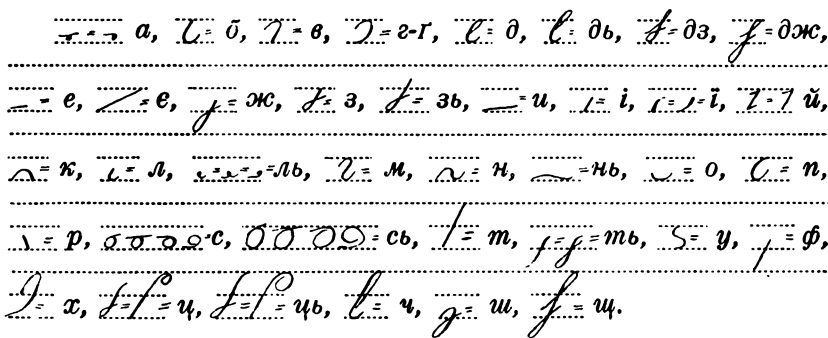

З трьох знаків на гол. *а* вживаємо: 1. на початку і в середині слів, 2. на кінці слів, 3. тільки як сполучник; так само *ї*: 1. на початку слів, 2. на кінці.

9. Знаком на гол. *і* зазначаємо теж *й* на кінці слів:

Стенографічні знаки в алфавітному порядку:

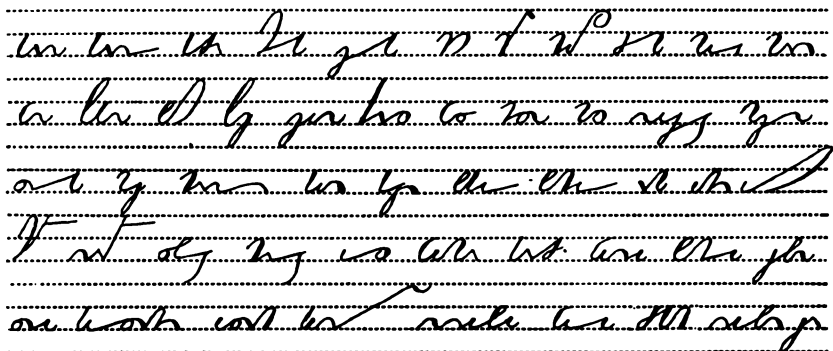

§ 2. Як зазначаємо голосні

Алфавітними знаками зазначаємо голосні звуки доволі рідко. Коли нам доведеться зазначити голосний звук після приголосного; тоді звичайно знак на голосний пропускаємо зовсім, а зате зміняємо вигляд передущого приголосного, полишаючи на ньому якийсь знак (символ), що каже нам читати той чи той приголосний (символічне зазначування голосних). Так зазначаємо звичайно голосні *а*, *у* після всіх приголосних і гол. *і* після приголосних *б*, *в*, *м*, *р*.

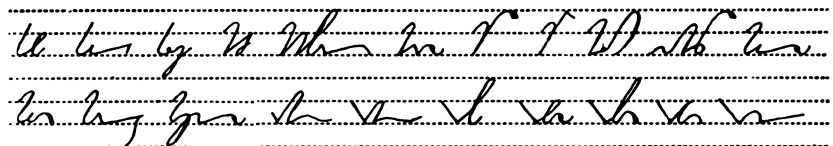
10. Голосний *а* після приголосного зазначаємо так, що знак на передущий приголосний погрублюємо (натискаємо). Погрублений знак лучимо з наступним так само, як при гол. *е*, тобто рискою:

л: б: л: ба, г: ва, в: да, /: та, /: ха і т. д.

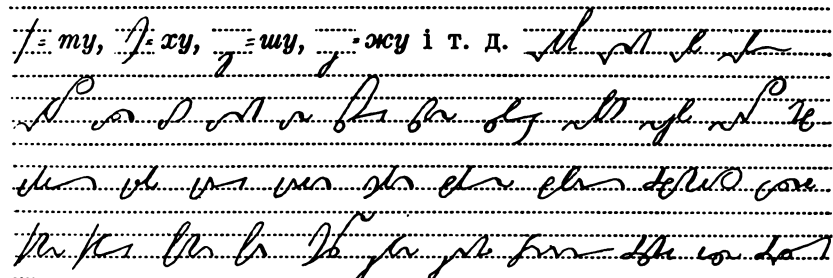
Голосний **і** в складах **бі, ві, мі, рі** зазначаємо так, що **11.**
вивищуємо знаки **б, в, м, р:**

л: б: л: бі, л: м: л: мі, г: в: г: ві, /: р: /: рі

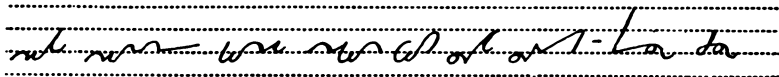

Голосний **у** зазначаємо так, що знижуємо передуючий **12.**
приголосний на величину малого знаку:

л: н: л: ну, л: лу, л: ку, л: су, л: бу, л: му, л: ду, л: ву,

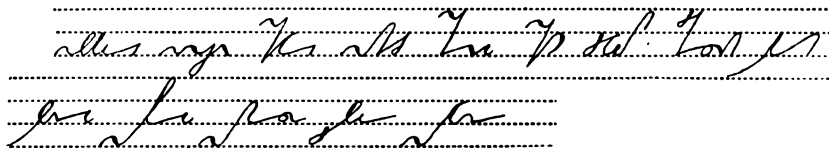

Групу приголосних знижуємо, здебільшого, всю (крім **сн**): **13.**

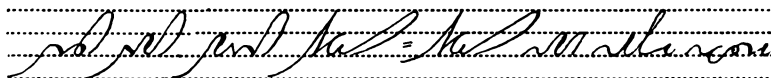

14. Приростки: ne = не, za = за, na = на, v = в

Перед знаками $m \downarrow$, $u \downarrow$ пишемо всі приростки при горішній лінії, перед приростком v на долішній.

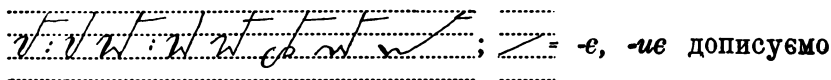

Прийменник v зазначуємо таким самим знаком, що й приросток v , при чому пишемо його завжди вкупі з наступним словом. Так само вкупі з дієсловом пишемо частку ne :

15. Наростки й закінчення¹⁾: ti = -ти, -и (неозначена форма): ti , ti , ti , ti , ti ; в наказовому способі

в 2. ос. множини та в іменниках -ти, -и пишемо ціле:

безпосередньо: ti , ti , ti , ti , ti

Значки²⁾: nas = нас, yak = як, raz = раз, neraz = нераз, sered = серед,

cherez = через, tebe = тебе, vin = він, vona = вона, vse = все, te = те, ta = та,

treba = треба, khoch = хоч, khochesh = хочеш, ne khochesh = не хочеш, vzhe = вже

¹⁾ Між наростками й закінченнями будемо подавати не тільки справжні наростки й закінчення, але й характеристичні кінцеві склади, на які стенографія вживає постійних скорочень. Здебільшого, будуть це наростки чи закінчення з останнім приголосним пня (основи).

²⁾ До значкових пнів (основ) додаємо закінчення, як при звичайних словах. Значків треба добре вивчитися напам'ять!

Читай¹⁾:

Читай: *Читай: Мати - дитина - все
внизу - шуміла - річка -
Мина - рік - та сина немає -
Василь біг - через міст -
Немає - мене - сили - Там -
за деревами - тече річка -
Весна - все - нам - мила -
Плащ - висить - на гачку -*

Пиши²⁾: Хочеш мати, треба дбати. Мала дит(и)на все не винна. Шуміли листки дерев. Внизу шуміла річка. Минав рік, та сина немає. Василь біг через міст. Немає мене сили. Там, за деревами, тече річка. Весна все нам мила. Плащ висить на гачку.

§ 3. Групи приголосних

Найлегший спосіб зазначувати групи приголосних пізнали ми в § 1. (4.): два знаки писали ми тісно один побіч одного, сполучаючи їх короткою рисою (коротшою, ніж при е). Однак найчастіше краще два знаки без риски, випишуючи один знак на другому або сполучаючи два знаки в один. Часом теж уживаємо для зазначення одного приголосного знаку, який сам про себе нічого не значить.

1. Один знак пишемо на другому:

Ч рб, *Ч* рп, *р* ть, *р* рать; *г* вл, *г* гл, *г* гль;
г гр, *г* гр, *х* хр; *г* гер, *г* гар, *х* хер, *х* хар:

¹⁾ Вправи до читання треба кілька разів переписувати (цілими реченнями!), так щоб можна кожне слово написати без надуми. Найкраще писати за диктатом.

²⁾ Слова, друковані курсивою, — це значки, наростки або приростки. Слова, сполучені знаком —, треба писати вукупи. Букви в дужках () пропускаємо.

22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41
 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51

2. 2л, 2ч, 2ш, 2ж, 2з, 2ш, 2жк,
 2зк, 2шк, 2гн = ген = ген, 2хн = хен, 2гд:

22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41
 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51

17. 2. Два знаки лүчно в один:

2. 2л, 2ч, 2ш, 2ж, 2з, 2ш, 2жк,
 2зк, 2шк, 2гн = ген = ген, 2хн = хен, 2гд:

22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41
 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51

2. 2л, 2ч, 2ш, 2ж, 2з, 2ш, 2жк,
 2зк, 2шк, 2гн = ген = ген, 2хн = хен, 2гд:

22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41
 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51

2. 2л, 2ч, 2ш, 2ж, 2з, 2ш, 2жк,
 2зк, 2шк, 2гн = ген = ген, 2хн = хен, 2гд:

1) Власні назви звичайно підкреслюємо маленькою рисочкою (велика буква!).

2) = грецька, — див. Правопис, 6).

19. Приросты: $\bar{e} = \text{над} = \text{над}i$: $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$
 $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$; $\bar{e} = \text{перед}(i) = \text{пред}$: $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$
 $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$; $\bar{e} = \text{вид} = \text{вид}i(o)$: $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$
 $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$; $\bar{e} = \text{нид} = \text{нид}i(o)$: $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$
 $\bar{e} \bar{e} \bar{e} \bar{e}$

20. Наростки й закінчення: -ний, -вий, -кий, -им,
-вим, -ким, -них, -вих, -ких: англійський,
французький; -ків, -гів, -хів, -ківський,
-хівський: французький,
французький

Значки: я яка, а сам(а), се себе, к каже, с скаже, н не скаже, в разом, о аж, о теж, р другий, ч час, л часом, п підчас, д добрий, т те-пер, в весь, т там.

[illegible]

тис. ут. ч. н. - і. м. т. н. - е. н. н.
 ут. б. - н. н. н.

II. Заснули верби, і віт(е)р задрімав. Впав стірілець на траву. Дивись на *те* гарне деревце. Над нами висить темна хмара. Лис загриз курку. Під дверми лежить грізний пес. Христ(и)на несла сестрам харч. Перси напали на греків. Бери масть і масти. Це гарна карт(и)на. Неслава опала на Степана. Павлик відважна дит(и)на. Плили хмари, як перлини. Мучить нас страшна карт(и)на. Максим шкандибав сті(е)пами й (=і) селами. Це деревце тверде. Перед нами гарна карт(и)на.

§ 4. Приросток і прийменник з

Приголосний з у групах, в яких він виступає як перший звук, передовсім там, де він є приростком, зазначаємо трьома способами:

1. *т* зв, *д* зг, *ж* зм, *н* зн¹⁾, *з* зш; 2. *т* зб, 21.

т збр, *д* зб, *д* зс; 3. *ж* зл¹⁾, *ж* зль, *х* зр:

1. *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб
д зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб
ж зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл

2. *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб
д зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб

3. *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл

В середині слів перше з переходить у звичайне с, друге 22. з у відвернене с, третє з залишається незмінене:

1. *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб *т* зб
д зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб *д* зб
ж зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл *ж* зл

¹⁾ зн, зл тільки там, де з є приростком або прийменником; в інших випадках пишемо їх. як звичайну групу (див. 16.).

²⁾ = відізвує, відізналась.

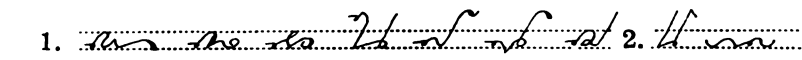
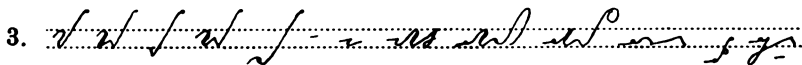
м. в. - г. р. - н. м. - р. - т. - б. - в. - з. - ж. -
 ~ м. р. - с. - н. - і. - в. - р. - л. - ж. -

П. Краще з мудрим згубити, як з дурним знайти. З неба насувалась біла хмара. Гаразд вам, Степане! Ви бігав мати з хати сина зустрічати. Листки спадали з дерев. Здалека чути страшний гук гармат. Вона не здужала вже кричати. Віт(е)р вдарив у вікна та збудив нас. Знагла ми вчули страшний крик. З вікна впали занавіси. Він стрибав з каменя на камінь. Зелена пахуча трава вибивалась з-під (=зпід) тину. З річки вистрибнула велика жаба. Брат збив велику шибу над дверми. Гамір звірини переривав тишу. З річки виринули русалки. Через нашу луку перепплвав невелика річка. Ти мав переписати задачу з-мат(е)мат(и)ки. Бу(х)гальт(е)р перевірив рахунки.

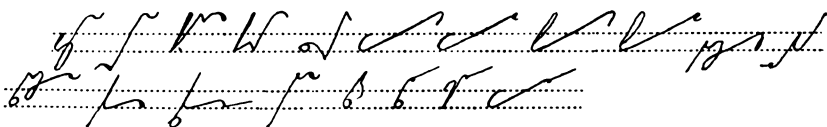
§ 5. Голосні а, я

Голосний а зазначаємо:

- а) символічно — після приголосних погрубленням передущого знаку (див. 10.);
28. б) азбучним знаком:
- 1) на початку слів, напр., Америка,
 - 2) після голосних, напр., театр,
 - 3) на кінці слів після т↑, ф↑, напр., мета, альфа;
- в) перед л(ь) на початку слів зазначаємо а малою ризикою:

1. 2.

29. Після т↑ і ф↑ у середині слів а пропускаємо (пор. 5.); в кінцевих складах тав(мо) треба а зазначити:

30. **Голосний я** зазначаємо:

- а) на початку слів погрубленням знаку й (я = ѡа),
- б) після приголосних зм'якшенням і погрубленням приголосного (я = ѡа, сѡа = ѡѡа, нѡа = ѡѡѡа і т. д.),
- в) після приголосних ѡ, в, м, р погрубленням складів бі, ві, мі, рі; склад н'я погрубленням збільшеного н;

г) після голосних і після приголосних *ж, ч, ш* зна-
ком на *а*:

a). Top der Vh ist die

o) *Worms of the White
Worms of the
Worms of the
Worms of the
Worms of the
Worms of the
Worms of the*

B) Als ich die 20. 7. 2009 abgibt
 10. 10. 2009 20. 7. 2009

[illegible]

З перед а, я: ма р а н н о з 31

Наростки й закінчення: *о-ється, ґ-иться: 100* **32.**
по, ю, мо, ло, ґ; ґ-тись, ґ-тися: 22, 2
2, 2, 2, 2, 2

Значки: з = ще, зр = ще раз, зх = зараз, в = дуже, бв = байдуже, л = якби, лх = то, лхл = якби то, а = так, аа = такий, а = все таки, а = вся, ла = добрим, ла = хочеться, лхлхлх = котрий, -а, -е, -и.

4. a. $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{\pi}{2}$, $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{3\pi}{2}$.
 b. $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{\pi}{2}$, $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{3\pi}{2}$.
 c. $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{\pi}{2}$, $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{3\pi}{2}$.
 d. $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{\pi}{2}$, $\frac{1}{\sqrt{2}}$ at $t = \frac{3\pi}{2}$.

¹⁾ = бажання (ня=ня) див. Правопис, 7.

р. у. з. ж. - б. в. г. д. е. 18. 19. 20.
 ф. х. ц. ч. - ш. щ. 21. 22. 23.
 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32.
 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

II. Ста[†]ти купцем — легка річ, але бути добрим куп-
 цем — завдан(н)я тяжке й(=і) трудне. Дерева в парку скри-
 лися свіжими листками. Ст[†](а)ренька й(=і) мала наша хата
 Дим ст[†]елиться над травами. Наближався хмарний день.
 Річка вибивалась з-під (=зпід) камін(н)я. Вишла каф[†]т(а)н
 гарний, але замалий. Світ наче сміявся свіжими травами.
 Вплив місяць із-за (=зза) хмари. Віт(е)р зривав листки
 з-ст[†](а)рих дерев.

§ 6. Голосний о

33. Голосний о зазначуємо завжди азбучним знаком. Впи-
 суємо його в передуючий приголосний, так що повстає один
 виокруглений знак:

б. до, в. до, г. чо, д. ло, е. льо, з. мо,
 с. по, а. чо, е. со, з. сьо, ж. цьо, ш. зо, ж. жо,
 ж. шо; г. во, г. го, д. хо, д. ко, а. кро, л. хто,
 ж. хво, ж. кво; в. хом, з. ком; с. то: с. бро, з. фо,
 з. ро, з. дро, с. про, с. тро, з. фро, с. рьо
 (рю).

в. а. б. г. д. е. ж. з. й. к. л. м. н. о. п. р. с. т. у. ф. х. ц. ч. ш. щ. 18. 19. 20.
 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32.
 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

т т т т т т т т т т т т
 с с с с с с с с с с с с
 з з з з з з з з з з з з
 ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш
 щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ
 л л л л л л л л л л л л

На початку слів дописуємо о звичайним способом до 34.
 наступного складу. Окремо дописуємо теж о після т†, ф†,
 ь (=і†), — після т при горішній лінії, після ф на голов-
 ній, а після ь при середній лінії:

т т т т т т т т т т т т
 с с с с с с с с с с с с
 з з з з з з з з з з з з
 ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш ш
 щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ щ
 л л л л л л л л л л л л

В закінченнях -ого, -ому пропускаємо о (ьо): 35.

о о о о о о о о о о о о
 ; запам'ятай: -того (тього) т т т т

Приросток (прийменник) з перед о -о, перед ко -ко: 36.

о о о о о о о о о о о о

Наростки й закінчення: -о: цтво, тство, -о: ство: 37.

-ття, -иття, - (и)ттям:
 -ом: -ого,
 -кого, -н(ь)ого: -овий, -окий, -овим, -оким, -ових, -оких:
 -

¹⁾ і далі: свого, кого, кому, цього, цьому, всього, такого.

38. Приростки: б без: бг, бв, бг, бв; перед с, з, ж саме л: лг, лв, лв, лв, лв; з о і п лучитися без в один знак: лв, лв, лв, лв, лв; роз(і): лв, лв, лв, лв, лв, лв; об(і): лв, лв, лв, лв, лв, лв.

Значення: г що, г його, г йому, л коли, л колись, л коли ж, л чого, л тобі, л собі, л один, л одна, л в одних, л товариш, л вираз, л твоє, л яке, л чоловік, л був, л будеш, л кругом, л кожний(а), л кожного, л може, л можеш, л можна, л не можна, л той, л того, л з того, л народ, л туди, л те все, л тим, л тін, л одначе, л самого.

39. В реченні пропускаємо граматичні закінчення відмінних слів, коли їх можна легко догадатися. Пропускаємо звичайно:

1) закінчення іменної частини складеного присудка: Він був хвор(ий). Вчися, будеш лікар(ем);

2) закінчення родового відмінка після числівників та після заперечення: Баба мала п'ять вол(ів). Написав багато лист(ів). Не маю охот(и);

3) закінчення іменників після прийменників: Над очерет(ом), туга за дом(ом);

4) закінчення додатків, якщо зміст речення вказує на форму слова: Діти вдячні батьк(ові);

5) закінчення прикметників-означень, разом з наростками в, к, н: Випав гар(ний) дощ, і небо тепер яс(не);

¹⁾ = об-рубали (і далі): б, як частину приростка об, не можна лущити з корінним р у групу приголосних.

в) закінчення дієслів:

- а) в теперішньому часі, коли докладно названа особа: *Я не зна(ю), ти не зна(єш)*;
- б) в минулому часі, коли дія без сумніву відноситься до минулого, наприклад, коли в реченні є такі слова, як *давно, колись*, або коли вже в одному слові зазначена форма минулого: *Ми те вже давно бач(или). Вчора ход(или) ми на село*;
- в) в умовному способі після слів *щоб, мовби, якби* і т. д.: *На те коня купють, щоб не спотика(в)ся*;
- г) в неозначеній формі після слів *хочу, мушу, можу, починаю, треба* і т. ін. (дієслівний складений присудок): *Можу роб(ити), мушу чита(ти), хочу спа(ти), треба працюва(ти)*.

Коли закінчення дієслова пропущене, тоді частку
ся пишемо окремо.

Крім того, пропускаємо:

7) наросток *-ш, -иш* (разом з закінченням) у найвищому ступені прикметників і прислівників: *Найкорот(иший) місяць*;

ті самі наростки у вищому ступені прикметників і прислівників після слів *ніж, як, від, за, над, чим-тим, що-то, щораз, далеко* і т. н.: *Північ(ні) вітри холод(ніші), ніж захід(ні)*. *Чим дов(ше) сонце на небі, тим тепл(іше) на землі*.

Примітка до 1 — 5. В сумнівних випадках, коли число іменника не зовсім певне, скорочене слово читаємо в однині; в множині в таких випадках закінчення зазначуємо: *Іду до брат(а): іду до братів.*

4. $\frac{1}{2} \ln \frac{a+b}{a-b} - \frac{1}{2} \ln \frac{c+d}{c-d} - \frac{1}{2} \ln \frac{e+f}{e-f}$

was war a-wpl q d'ne 7 u b-l V

2. ne-Antikörper-verstärkung

no sign on - are 26-8/0698

for a $\rho = 2$ or 3 the ρ -th order term is

1. $\int_0^1 (x^2 + 1) dx = \frac{1}{3} + 1 = \frac{4}{3}$

Electron - spin

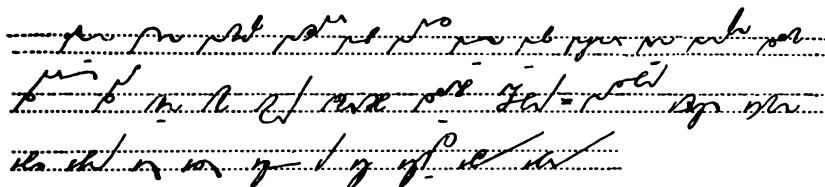
A row of cursive letters from A to Z, showing various styles and flourishes.

полезны для здоровья: 1, 2, 3

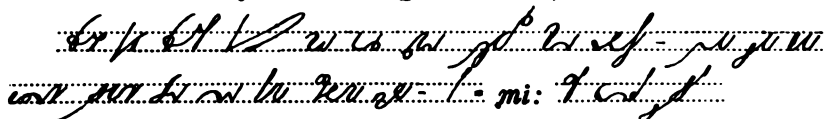
[illegible]

are: h n - o are: h

¹⁾ = 30млів (30 = 3).

- 45.** На кінці слів зазначуємо *i* так само, як і в середині. В кінцевих складах *-bi*, *-vi*, *-mi*, *-pi* зазначуємо *i* не символічно, тільки азбучним знаком (рискою вгору); в кінцевому *-ti* знак *i* виписуємо на *t* (риска вниз):

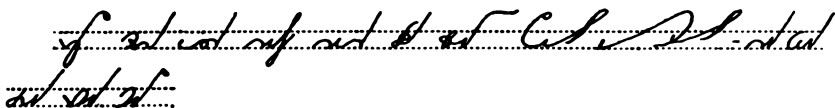

Коли не можемо зазначити і ні одним із трьох вищеведених способів, тоді його пропускаємо. Це діється в таких випадках:

- 46.** а) після *m*↑ в середині слів (пор. 7., 29.):

47. б) перед *т†, ч†, щ, -ття*; в. сумнівних випадках можна і зазначити окремо ризикою вниз.

48. в) перед *е*, де *і* треба б зазначити піднесенням наступних складів, зокрема там, де його в вимові не чуємо (напр., *кас'єр*, див. 54.). Якщо *і* можна зазначити символічно або гострим закінченням передущого знаку, тоді його зазначаємо:

49. г) в чужомовних словах перед я (тільки в середині слів, ніколи на кінці) та перед і, ю, коли і в вимові не чуємо (напр. *арм(і)ї*, *арм(і)ю*, див. 54.). Сюди, розуміється, не належать склади *-дія*, *-хія*. На кінці слів і перед я треба зазначити:

- ## 50. Голосный *ѣ* (*sch*)

З двох знаків на *i* першого (/) вживаємо тільки на початку слів, другого (/) тільки на кінці. В середині слів зазначаємо *i* так само, як *i*.

Загалом, я повинен, я повинен бути, ти, ніж), я їх, всі, всіх, інші(ий), інакш(ий), перш(ий), хотіти, в тім, в тих, пів (квартал), сьогодні.

[illegible]

2) порівняльний сполучник.

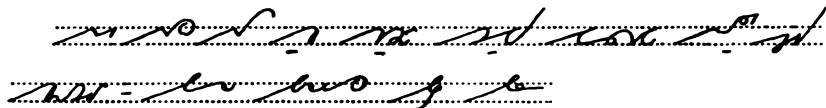
*) краще (крас-че).

II. Праця є *тим* біль(ша), чим біль(ший) опір, *який* *треба* побороти. Давно *вже* стѣмні(ло) надворі. Після вечер(і) Микола ліг спа(ти) на соломі. Зеленіло ціле море колоск(ів) пшениці. Бліде батько(ве) лице стѣло жовт(е), *як* віск. Нам не *треба* балакан(н)я, не *треба* слів, а *треба* діл. Побрат(а)вся сокіл з крилат(им) орл(ом). Виплакала карі очі за чот(и)ри ночі. На тем(ному) небі зірк(и) засіяли. Він *був* за(й)нят(ий) писан(н)ям і кивн(ув) мені, *щоб* я *піді*-ждав, поки він скінч(ить). Тв(о)є балакан(н)я не *має* ніяк(ого) значен(н)я. *Кожний* бажа(є) зроб(ити) св(о)є життя вигід(ним). До піз(ньої) ночі кипіла на гребл(і) робота. Чим дов(ше) сонце на небі, *тим* тепл(іше) на землі. Тверд(ий) сніг сві-т(и)вся блакит(ним) світл(ом) у темряв(і) ночі. Крім сонця, місяця і планет, ми бач(имо) на неб(і) *ще* безліч зірок. Тіло, гостро закінч(ене), зуст(річає) мен(ший) опір, *ніж* тіло ши-ро(ке).

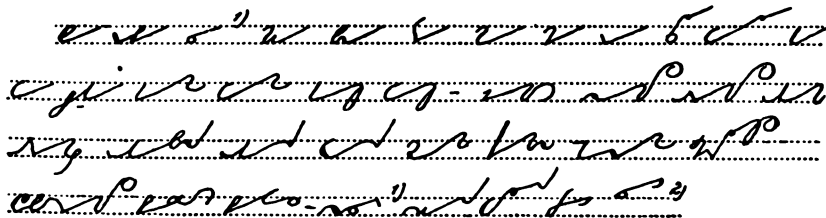
§ 8. Голосний е — Приголосний й

Голосний е

1) На початку слів зазначаємо гол. *е* азбучним знаком; після *е* малі знаки підносимо до середньої лінії, звичайні залишаємо на головній лінії, з винятком *д*, яке теж підносимо на величину малого знаку:

2) Таким самим знаком зазначаємо *е* після всіх голосних, після губних приголосних (*б, в, м, н, ф*) та після приростків. Коли перед *е* стоїть приросток, тоді дальші звичайні знаки — з винятком *д* — залишаються на головній лінії (як на початку слів), у всіх інших випадках підносимо їх на величину малого знаку:

¹⁾ і далі — див. 48.

²⁾ = всібі; пор. значок *ввесь, все*.

а б в г д е ж з й і к л м н о п р с т у ф х ц ч ш щ
 ь ґ ґґ ґґґ ґґґґ ґґґґґ ґґґґґґ ґґґґґґґ ґґґґґґґґ
 ґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґґґ
 ґґґґґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґґґґґґ
 ґґґґґґґґґґґґґґґґґ ґґґґґґґґґґґґґґґґґґґґґґґґ
 ґґ
 ґґ
 ґґ
 ґґ
 ґґ

II. Перша й найдавніша форма торгівлі — це заміна торгівля. Кожний народ має своїх рільник(ів), ремісник(ів), промисловц(ів) і купц(ів). Пшениця за(й)має **найперше** місце між всіма род(ами) збіж(ж)я України. Іде про те, яка форма **життєвого**¹⁾ забезпечен(н)я для селянств(а) **найвигід-**(ніша). Вітер тихо росу ра(н)ню з тра(в)иці зді(й)має. За об'єкт спостережень ми обрали собі комах. Відомо, що крейда і вапняк повст(а)ли на дні моря. Чим час шасли-(віший), тим видається корот(шим). **Найваж(ніше)** джерело тепла для землі — це сонце. В своїх твор(ах) виявив себе **письменник великим майстр(ом)** рід(ного) слова. З ціл(ого) серця бажаємо вам долі. **Найкраще** (=найкрас) і **найвище** (=найвис) пасмо в схід(ному) Бескиді — це пасмо Чорногори.

§ 9. Голосні у, ю

Голосний у зазначуємо:

63. 1) Символічно — зниженням передуючого знаку на величину малого знаку (див. 12.). Групу приголосних перед у знижуємо звичайно всю (див. 13.):

а б в г д е ж з й і к л м н о п р с т у ф х ц ч ш щ ь ґ ґґ ґґґ ґґґґ ґґґґґ ґґґґґґ ґґґґґґґ ґґґґґґґґ

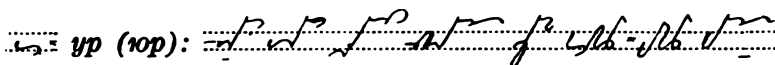
¹⁾ = ґґ

*f f f f f f f f f f; u = r = dy, l = dy,
f = cy, z = my, s = ny, t = py, q = cy, j = uy, k = my,
g = dy, n = ky, o = py: ch xh sh th fh gh
wh zh ph yh rh lh sh dh gh
nh uh oh eh ih oh eh*

$\bar{y} = yx$, $\bar{x} = ym$, $\bar{o} = yc$, $\bar{l} = yt$, $\bar{f} = y\phi$, $\bar{g} = yw$, $\bar{j} = ymb$:

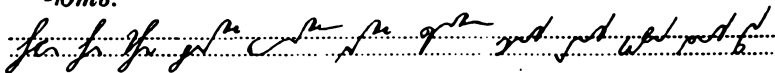
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 10

33

ур (юр):

68. 6) Якщо не можемо зазначити *у* ні одним з вищенаведених способів, тоді його зовсім пропускаємо. Воно діється особливо в таких випадках:

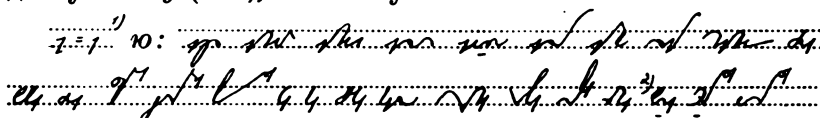
- після приголосного *щ*,
- в наростках *-ну-* і *-ува-*, якщо *у* не можна зазначити символічно,
- в кінцевих складах *-т(и)жую*, *-еш*, *-є*, *-ємо*, *-ете*, *-ють*:

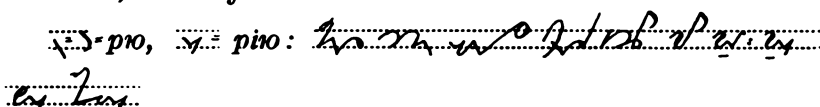

Голосний *ю* зазначаємо подібним способом, як *у*.

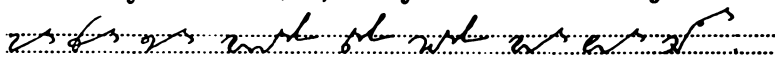
69. 1) На початку слів, після голосних і після губних приголосних (*б, в, м, п, ф*) та *ч, ж, ш* — значить, всюди там, де чуємо *йу* (=ю), — знижуємо знак *й*:

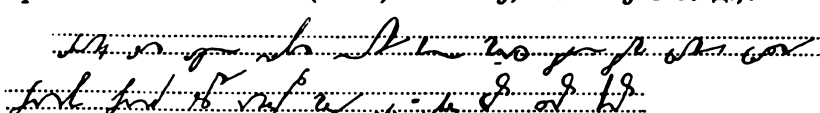
70. 2) Після *р* зазначаємо *ю* так, що знижуємо склад *рі* або зливаємо цей склад з азбучним знаком *у* в один знак; в чужомовних словах у складах *рію*, де за 49. пропускаємо *і*, зазначаємо *ю* зниженням *й*:

71. 3) В складах *-єю*, *-ючи*, де *і* треба б зазначити піднесенням наступних складів, заступаємо *ю* знаком *у*:

72. 4) У всіх інших випадках (після приголосних, що можуть м'якшитися) *ю* зазначаємо так само, як *у*, з тим, що приголосні м'якшимо (отже, *ню=ньу*, *сю=сьу* і т. д.):

¹⁾ першого знаку вживаємо на початку і в середині слів, другого — на кінці.

²⁾ і далі: армію, Данію, Грецію, лекцію, див, 49.

на-в і з м е р - в и с т ² а з а с т е т а
 з і з д а н - т а в о - в а н з м е р -
 з е з б у з - р а b o c e n e n t e o n e t - t
 з o r e c . e . b o . e n p o d - n t ⁶ t a d e ?
 t ⁸ z e r - b u z o n e n t ⁸ t a d e ?
 и ф т а р - e n t r e ⁸ n g r a f t a - e n t a n
 i a f m a t o t a n - c i t e n t e o t t a d e
 n o b . b . t t - t a z a p r o z e - g r a d e
 n o - t a n t r e n - o n t t a n t t a n t
 u z n e n t

II. Мол(и)єр створив найкращі (= найкрас) зразки фран-
 цуз(ької)¹⁾ комеді(и). У слав(нім), преслав(нім) міст(и) Чичи-
 рині задзвонили в усі дзвони. Місяцю мій яс(ний), з висо-
 (кого) неба сховайся за гори. Чим даль(ше) вглиб, тим
 поклади воску стігавали груб(ші), багат(ші), видат(ніші).
 Минув лю(тий), остан(ній) сувор(ий) місяць зими. Зно-
 сить і труд, і спрагу, і голод, бо вам призначено скалу
 оцю розбити. В так(у) добу під горо(ю), біля того гаю,
 що чорн(и)є над водо(ю), щось біле блука(є). Низько сте-
 ляться хмари, ростуть, збива(ють)ся вкупу і опада(ють).
 На узгір(і) був холод(ний) вітер. Після силь(ного) дощ(у)
 на землі залиша(ють)ся калюжі²⁾. Довга фігура розігну-
 лась поволі та захиталась на нетвердих ног(ах). Пустити
 уха поміж люди, то немало почу(єш). На те коня кують,
 щоб не спот(и)ка(в)ся. Блакит(не) небо дихало на землю
 теплом. Сміш(ні) ті, що намага(ють)ся інших уч(ити) того,
 чого сам(и) не зна(ють).

§ 10. Приростки і прийменники

(Повторення та доповнення)

Про приростки й прийменники, що їх пишемо звичай-
 ним способом (на, за, до, про, по, пра, пре, коло, поза

¹⁾ -зький=ський, див. Правопис. в.

²⁾ ю (=у) азбучним знаком!

і т. д.), на цьому місці говорити не будемо. Тут звертаємо увагу тільки на ті приrostки й приименники, що їх зазначаємо окремими (скороченими) знаками.

1. Українські приrostки й приименники

75.

а. без: *без* *без* *без* *без* *без* *без* (пор. 38.)

б. в = ві: *ві* *ві* *ві* *ві* *ві* *ві* (14.)

в. ви: *ви* *ви* *ви* *ви* *ви* *ви* (27.)

г. від = віді(о): *від* *від* *від* *від* *від* *від* (19.)

д. з: 1. перед в, г, е, в, ж, м, н, ш: *з* *з* *з* *з* *з* *з*, але *з* *з* *з* *з* *з* *з*

2. перед х, ф, і, ко: *х* *х* *х* *х* *х* *х*
з в, з пере, з при: *з* *з* *з* *з* *з* *з*

3. перед усіма іншими знаками: *з* *з* *з* *з* *з* *з*
з *з* *з* *з* *з* *з* (з від) *з* *з* *з* *з* *з*
з *з* *з* *з* *з* *з* (з ви), але *з* *з* *з* *з* *з* *з*

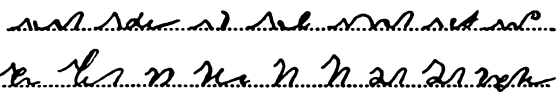
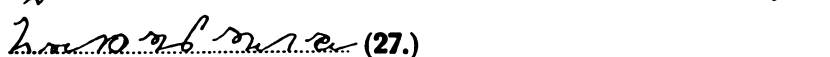
з = із = зі = зо = зу: *із* *із* *із* *із* *із* *із*
із *із* *із* *із* *із* *із* (21.—26., 31., 36., 51., 73.)

над(і): *над* *над* *над* *над* *над* *над* (19.)

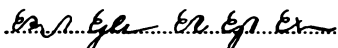
най, якнай: *най* *най* *най* *най* *най* *най* (60.)

об(і): *об* *об* *об* *об* *об* *об* (38.)

¹⁾ об'ява; після приrostка я пишемо так, якби воно стояло на початку слова.

А: пере, А: при:
 (27.)

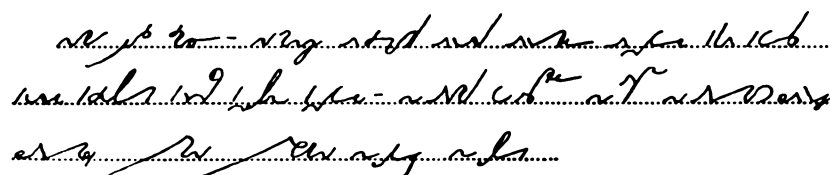
Е: перед(i) = пред (19.)

Е: під(i): (19.)

А: роз(i): (38.)

Всі інші приростки (прийменники) пишемо, як звичайні склади (крім тих прийменників, на які утворено спеціальні скорочення-значки, напр., *через*).

76. Прийменники *в* і *з* та частку *не* (перед дієсловом), які в звичайному письмі пишемо окремо від слова, до якого вони належать, в стенографії пишемо разом з наступним словом. З другого боку, подибуються випадки, де в стенографії деякі приростки треба писати нарізно, хоча в звичайному письмі пишемо їх завжди вкупі з наступними складами. До таких приростків належать: *най* перед усіма знаками, *пере*, *при* і *ви* перед *б*, *з*, *о*, *р*, *к*лю, *лю*, *ку* та всі приростки перед *пере*, *при*; тільки *з* і *в* пишемо вкупі з наступними *пере*, *при*. Перед *лю* пишемо теж *не* нарізно.

Всі приростки пишемо в тому місці, де починається наступний знак, отже, перед *т*↓, *ц*↓, *бр* при горішній лінії (*в* задержує своє місце), перед *в* при долішній:

77. Щоб зазначити після приростка гол. *у*, знижуємо приросток:

... аб: *ab*
... ад: *ad*
... ана: *ana*
... архи: *archi*
... анти: *anti*
... гіпер: *hyper*
... экс, ... екстра: *extra*
... ультра: *ultra*

Значення: А = враз, В = величез(ний), Б = багатство, С = поперед(ній), У = уряд, З = загаль(ний), Є = справді, Л = особливо, Т = тимчасом, Н = сучас(ний), -ого, -а й, К = куди, Тут = тут, Нині = нині, Ниніш = ниніш(ній), Помічник.

[illegible]

1) Не всі, що вчать стенографії, знають будову чужомовних слів; тому й можна чужомовні приростки писати так, як їх чуємо; з другого боку, можна цих скорочень уживати навіть тоді, коли склад насправді приростком не є.

П. Коли купець одержить носилку в зіпсова(ному) ст(а)ні, повинен жада(ти) опуст(у) ціни. Ст(а)в ус(ьо)го вчитись і за рік ус(ьо)го висчивсь. Згода буде, незгода руйн(у)є. Не_задавай серцю жалю, бо я в_чуж(ім) краю. Природа навчила людей дуже багато, але й дуже багато перед ними закрила. Поле розіслало зеле(ний) килим. Ост(а)п зірвався на рів(ні) ног(и) і побіг далі. В_хату вві(й)шов ст(а)р(ий) Джеря, з_блід(им) лиц(ем) та смут(ними) оч(има). Собаки зграями вибігали з_дворів і із_скаже(ною) гавкотне(ю) бігли за воз(ом). Після промов(и) наш(о)го предст(а)в(н)ика перервано дискус(ію).

(Повторення та доповнення)

.....-е, -ие: е з з (пор. 15.)

My... (32., 62.)

.....⁹ l = mu, -umu: el el (15.) t = -eme: et et et (62.)

д-тати, тіти, д-тате, д-тять, д-тяться:

Umlaut auf α und β

9- тись, 9- тия: *сид сид сид* (32.)

...-уть, -ють, ...-уться, -ются, ...-туют: С

[illegible]

(74.)

В.-ж, г.-же: КРР, и нннн

н(б)ого, β: т(б)ому, тн(б)ому: *q' p. e. p' n' β β q'*

№ -м(н)ий: 266 (52.. 74.)

$$L_{\text{mon}}: \mathcal{L} \cup \mathcal{L}^* \quad (37)$$

1. -умбо, -мцбо, 6. -сбо: *ad p. end 28* **1881 80.**

not end with 9/6. 1/26 not with 2/26. 1/26 not with 2/26. 1/26 not with 2/26.

л - icmb, e - octu, d - octi, g - icmto: de de onp.

6 2 6 перед -ить пропускаемо в, ж, н: ко-во-но

21st , 26th , 27th , 28th , 29th , 30th , 31st (52-74)

... -ж(и)осты. -ж(и)ості. ... -ш(и)осты. -ш(и)ості: 81

мы не в вб: ρ -м(ч)истр: 2/2/1988

f-mor-mur-mor: *ph ph mh ph mh cat ph* 82

В СЛУЖБЕХ - РАБОТНИК - РАБОТНИЦА - ПРОПУЩЕНО ДНЕЙ: 2/6

задал - ~~пикто~~, - ~~пикто~~, - ~~пикто~~ пропускаю одно т. 12.

2. почва (м): 2 см / 2

41

$\int: \kappa i\delta, \int: -i\delta, \int: x i\delta: \dots \dots \dots$
 $\dots \dots \dots$ (20.)

- 83.** В наростках *-вич, -виця, -вський, -ові, -вши* пропускаємо *е*, а в наростку *-вище* цілий склад *-ви*:

-044: *gpl cal val*

-виця: *е са не*

-вський: *ио*...*ло*...*зо*...*ю*...

-obi: my a f ch

-вши: Слуз Служ Аз; після $m \uparrow$ треба в виписати.

167 172 c 7

-аище: *в г н*

- 84.** В наростках **-ник, -ниця, -нич(н)ий, -анин, -нина** пропущено **н**; перед **е, т ↑, і, й** треба **н** зазначити:

-ник: В. А. Степанов (62.)

-ница: э э в а о и ж (62.)

-нич(н)ий: *Abtshant* (62.)

-АНИН: *С. М. Зильман*.....

-нина: *er ur br*

85. В наростках **-иший, -віший, -ніший** пропускаємо **-і, -ві, -ні**:

key by my copy for A B

- 86.** В наростку *-ючи* пропускаємо *ю*; після *ч*, яке зазначуємо піднесенням наступних складів, заступаємо *ю* знаком *у*:

eat with fork with with

87. В закінченнях прикметників і займенників **-ого, -ої, -ою** пропускаємо **о**:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

§ 12. Значки

Значки — це, як уже знаємо, постійні скорочення на слова, що часто повторюються: слово зазначаємо якоюсь його частиною, початком, серединою чи кінцем. Коли значок є початком слова, тоді пишемо його на головній лінії або під лінією, якщо в корені слова є *y*; якщо слово зазначене тільки серединою або кінцем, тоді значок пишемо над лінією або — якщо в ньому є гол. *y* — під лінією. Деякі значки відбігають від цього правила, напр., *їx*, *її*, *його*, *йому*, *для*, *потреба*. Чимало теж значків утворено сполукою початку й кінця слова (напр., *Україна*, *серед*).

До основних значків додаємо приростки і наростки, як до звичайних складів, при чому приросток пишемо завжди там, де починається значок. Часто кілька значків сполучуємо разом, особливо тоді, коли слова творять одну логічну цілість (*все_ж_таки, в_такому_разі* і т. д.). Іноді лучимо теж значки з словами, що значками не є (*здається_мені*)

Аж = *o x s*

Байдуже = *ce ce ce ce*

ce *z s* = збайдужів

багато = *l l l l l l l*

без сумніву = *co*

більш-менш = *br*

буду = *z y l r s d i*

будь = *z y*

був, -ла = *z e e z e*

буваю = *z z e z o*

Великий = *z z z z z*

z z z z велич = *z s*

z h -езний = *z z* -авий.

z h z h -ичний = *z h*

весь = *o o o o o o o*

s b b b

все таки = *o* все ж таки = *o*

всюди = *z z*

вже = *z* уже = *z*

відразу = *h* див. раз

він = *z z z z* його = *z*

йому = *z* її = *z* їх = *z*

Деякий = *ce* див. який

для = *ce m ce*

добр(ий) = *l l b*

досить = *z*

другий = *ce ce ce ce*

дуже = *ce ce ce ce*

Завіщо = *z*

загал *h* взагалі = *z; h*

замість = *z*

зараз = *h*

здається = *o z o o*

зовсім = *b*

зразу = *x*

Інш(ий) = *z z z z*

інакш(ий) = *z z z z*

Казати = *l l l l l l l*

h m m m m m m

z m m m m m m

क्लक(०) = २२०२२२

кожаный(а). 8872

КОЛУ = 7 70 70 70 70 70 70.

жолучий. 3 3

комп(и́й): 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

$\text{кругом} = \sqrt{2}$

күдү =

Дим(е) - $\sim$ $\sim$

люди = -ський =

людина: мод-

cm60 = $\int$

Майнсе : 8

мабуць - 2,

мѣжъ - ъ ѿ ѿ

мож- уу ж- мож-

на - ~ міг - ? могла -

уу-мубо: уу МОЗ-

му = номич =

перемога - це перемога

реможець-л непере-

можний, а з під-

могую. Е^у з допомогою,

У по змози. С

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n f\left(\frac{k}{n}\right) = \int_0^1 f(x) dx$

Навіть = ~?

навіщо = нащо = *why*

надто: $\checkmark$

нареши́ти: $\sim$

народ = *lll ll ll*

нас = 29

нераз = ~ див. раз

нині. — нинішній. —

ніколи - **див. коли**

нізащо - *~* *В*

ниж - 9

ніщо = нічого = *nothing*

ніжк = ДИВ. **жк**

Обов'язок = ϕ 3-ний $\sim \phi$

~~~~~

один-иц

однаковий = оди-

нокий. ~~~~~ один з од-

ним: ~ ~ один до одно-

20 = 22 22

одначе - *l* однак - *u*

особливо:

отже . *ſ*   отож = *ſ*

очевидно - $\cup$

Передовсім = *eo* див. ввесь
перший = *y y y y* перше

всього = *y* спершу = *y*

пів = *i h u w k*

підчас = *el* див. час

після = *6 el*

повинен = *e e e e*

покищо = *g*

потреба = *u* -ний = *u u*

див. треба

проти = *el el*

Раз = *i h u w* разом = *el*

раз-у-раз = *h* зразу = *x*

відразу = *h* в такому ра-

зі *h* вразити = *h h h*

враження = *h h*

одного разу = *h h h*

розум = *h h h h el*

Сам(а) = *o o o o o* саміт-

ність = *o o* сам собі =

o самотійно = *o b*

себе = *o* собі = *e* собою = *e*

eo eo o o u u u

el h = el e

серед = *el el el el* безпо-

середньо = *el*

скільки = *h*

скрізь = *h*

сьогодні = *el el*

спершу = *y* див. перший

спосіб = *e* тим способом = *u*

таким способом = *u*

справді = *e*

супроти = *h* див. проти

суспільний = *h h h h h*

сучасний = *h h* див. час

сюди = *o*

Та = *h* та й = *h*

там = *h* тамошній = *h h*

так = *h h h h*

так само = *u u*

також = *u*

тебе = *h* тобі = *h* тобою = *h*

тепер = *h h h*

теж = *o*

тимчасом = *h*

тільки = *h* коли = *h* як = *h*

той = *h . . . h h h*

Химъ γ

якщо.

• • •

кард. $\sqrt{\quad}$ зл. $\neq$ etc. $\tilde{\quad}$ §. $\S$ ‰. $\%$

93. Дні: *нб сн т о к в ф*
94. Місяці: *с л к в ч о з г б ж*
95. Числівники зазначаємо, як у звичайному письмі; скорочуємо тільки круглі числа:
 $10 \cdot 10$ $100 \cdot 10$ $1.000 \cdot 10$ $10.000 \cdot 10$ $100.000 \cdot 10$
 $1.000.000 \cdot 10$ біліон¹ · 10   і т. д.; так само: *10* - *кількадесят*, *100* - *кількасот*, *1000* - *кільканадцять*.

§ 13. Розділові і математичні знаки

96. З розділових знаків уживаємо в стенографії в основному тільки крапки (зазначаємо її малою рисою, щоб відрізнити від сполучника *а*). Коми вживаємо тільки тоді, коли вона конче потрібна для розуміння речення. Інших розділових знаків уживаємо в спеціальному значенні. І так:

Знаку оклику вживаємо замість усяких титулів, що повторюються в промові чи в листуванні: *Високоповажані Панове!*(=!), *Висока Палато!*(=!).

Знаком оклику в дужках ([!]) зазначаємо оплески, що переривають промову.

Дужки заступають відомі фрази, приповідки, цитати, з яких виписуємо тільки початкові слова: *Де не просять* — (=там буком виносять). *В своїй хаті* — (=своя правда, і сила, і воля).

Таке спеціальне значення мають розділові знаки тільки в швидкому письмі. Коли стенографуємо поволі, можемо вживати всіх знаків у справжньому значенні.

97. З математичних знаків уживаємо в спеціальному значенні:

знаку рівняння (=), щоб зазначити слова чи цілі речення, що повторюються: *Так минають дні за* (= *днями*), *рік за* (= *роком*);

знаків $+$ у значенні *більше, ніж*, $-$ у значенні *менше, ніж*, $\pm$ = *більш-менш*. При голосуванні можна вжити цих знаків у значенні: *більшість, меншість*.

* * *

Зазнайомившись докладно з першою частиною стенографії, пробуємо писати в щораз швидшому темпі.

у н ч н - н е н н о н - о - б н н а н
 н - н н н н н н н н н н

Купецка чесність

н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н

н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н

н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н

н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н
 н н н н н н н н н н н н н н н

~~~~~  
 е в е т л е н е н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а

Після смерті І. Франка

~~~~~  
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а

З листа Т. Шевченка до Лазаревського

~~~~~  
 е в е т л е н е н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а

~~~~~  
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а
 н а н а н а н а н а н а н а н а

$\gamma, \delta^-, \alpha_2 W^{\dagger}, m=0 \dots \gamma$ $\cos \theta_{\gamma} \sim \sqrt{1-z}$

[illegible]

ПРОМОВНИЦЬКА СТЕНОГРАФІЯ

§ 14. Що таке логічні скорочення

Користуючись скороченнями, що їх пізнали ми в першій частині, можемо при пильній праці добути таку швидкість, що запишемо 120 — 160 складів у хвилині. Такої швидкості досить для того, щоб робити собі всякі записки або записувати повільні промови, диктати в бюрох, лекції в школах, власні думки тощо. Та мета стенографії не в тому тільки: стенографія має дати нам можливість схопити на папір і найшвидше виголошене слово (яких 250 — 300 складів у хвилині).

Щоб і таку швидкість добути, стенографія вживає ще спеціальних скорочень, що ґрунтуються на логічному зв'язку слів у реченні. Цей логічний зв'язок у реченні, який проявляється в тому, що значення одного слова в реченні залежить від значення іншого слова, часом так сильно зазначений, що ми, читаючи деякі слова в реченні, можемо легко догадатися дальших слів, хоча б вони були зазначені дуже скороченими знаками.

Це й дає стенографові змогу не записувати всіх слів зовсім докладно; досить, щоб таке слово, яке значенням зв'язане з іншими, докладно написаними словами, зазначили ми якоюсь його частиною, — початком, серединою чи кінцем. Розуміється, такі скорочення самі про себе будуть зовсім не зрозумілі, але в реченні можна їх у зв'язку з іншими словами легко відчитати. Наприклад, скорочення *ба...* саме про себе нічого не значить, але в реченні може прийняти всякі значення: *був собі дід та ба(ба), складає гроші в ба(нку), купив шапку на ба(зарі)* і т. д.

Скорочення, якими тепер будемо займатися, ґрунтуються, як ми вже сказали, на тому, що значення одного слова в реченні залежить від значення іншого слова; а що значення слова міститься в його корені, тому й ці скорочення будуть властиво скороченнями коренів.

В корені слова (напр., *тверд-ий*) розрізняємо звичайно три частини: початкові звуки (*тв*), голосний (*е*) і кінцеві звуки (*рд*). Початкові звуки разом з голосним (*тве-*) — це

початок кореня, кінцеві звуки з голосним (-*ерд*-) — це кінець кореня, голосний (*е*) — це середина кореня. Часом корінь не має початкових звуків (напр., *ухо*) або кінцевих (напр., *да-ти*).

Частина слова, що стоїть перед коренем (приросток) або після кореня (наросток, закінчення) — не форма слова; так, у слові *про-від-ник-ом* форма слова — це *про-, -ник-, -ом*.

Залежно від того, що із слова пропускаємо, поділяються скорочення коренів на:

1. **початкові скорочення**, — ціле слово зазначаємо тільки початком, все інше пропускаємо;

2. **кінцеві скорочення**, — з цілого слова пишемо тільки кінець;

3. **скорочення голосним**, — ціле слово зазначаємо тільки голосним кореня;

4. **мішані скорочення**, — лучимо початок слова з кінцем або форму слова з коренем чи частиною кореня.

Користуючись логічними скороченнями, мусимо завжди пам'ятати про таке:

1) скорочуємо слово тільки тоді, коли з того є справжня практична користь, тобто, коли скорочене слово можна справді швидше написати;

2) скорочуємо слово так, щоб у зв'язку з цілим реченням могли його відразу, без надуми відчитати;

3) всі скорочення довільні. Правда, здебільшого приймаємо те чи інше скорочення як найкраще для даного слова, проте, одне й те саме слово можна скоротити кількома способами і, навпаки, одного й того самого скорочення можна вжити для кількох різних слів;

4) приростка в ніякому випадку пропускати не можна.

§ 15. Початкові скорочення

Початкові скорочення полягають на тому, що ціле слово зазначаємо тільки його початком. Залежно від того, чи слово має приросток, чи воно безприросткове, можемо вживати трьох родів скорочень.

1. **Скорочення початком кореня**. Ціле (безприросткове) слово зазначаємо тільки початком кореня:

7- вага, вартість, важливий і т. д. (всьяке слово, що починається складом *ва*), 7- купець, культура, курієр і т. д. (кожне слово, що починається складом *ку*), 7- година, голос і т. д., 2- глум, глузд, глухий і т. д. 2- група, грубий і т. д.

2. **Скорочення приростком.** Ціле слово зазначаємо тільки приростком або й двома приростками (якщо в слові є два приростки), а корінь зовсім пропускаємо; таке скорочення називаємо теж початковим скороченням формою.

99.

с. розлука, розчарування, розкіш і т. д., б. безплатно, безпечний і т. д., / . вигляд, вистава і т. д., ~. нерозв'язаний, нерозбірливість і т. д., бє. Ї. безпідставно і т. д.

3. **Початкове мішане скорочення.** Слово зазначаємо приростком або двома приростками і початком кореня: 100.

п. відважний, відвага і т. д., к. відповідальний, відповідь і т. д., с. непорядний, ш. ненаситний і т. д.

В чужомовних словах (більшескладових) можна за початок слова (кореня) вважати цілий перший склад, а навіть два склади: 101.

сс. департамент, сс. депозит, д.р. дефіцит, к. теорія, г. конфіскація, конференція, к. телефон, телеграма, сс. дипломат(ія) і т. д.

Ч. *Handwritten text in Cyrillic script, likely a list of abbreviations or examples of word formation. The text is written in a cursive style and includes various letters and symbols, possibly representing different parts of speech or grammatical functions.*

1. *Вісник* — це *журнал*.
 2. *Вісник* — це *журнал*.
 3. *Вісник* — це *журнал*.
 4. *Вісник* — це *журнал*.
 5. *Вісник* — це *журнал*.
 6. *Вісник* — це *журнал*.
 7. *Вісник* — це *журнал*.
 8. *Вісник* — це *журнал*.
 9. *Вісник* — це *журнал*.
 10. *Вісник* — це *журнал*.

II. Пиль(н)ість — це прикмета, без як(ої) не може об(ій)ти-ся ні купець, ні вся(ка) інша людина. В житт(і) серед- (ня) дорога — це найкра(ща) до(рога), та в мис(те)цтв(і), в нау(ці) і взагалі в духо(вій) діяль(н)ості серед(ня) до(ро- га) ні до чого не довод(ить). Заліз(на) сила, непо(хитна) воля, вір(ний) послух — найбіль(ші) прият(е)лі козака. Я по- бажав йому від серця, яке щир(о) для н(ь)ого б'ється, ща(стя), до(лі) та у(спіху). Смерт(и) не треба шука(ти), са- ма при(йде). Глух(ий) не почує, що ви(гадає). Треба нам скоро приступ(ати) до ді(ла), бо вся(ка) проволочка гро- зить нам великим(и) небез(пеками). Історично-пол(і)тич(ні) тра(диції) у українц(ів) дуже сильно роз(винені). Капіт(ал) тим рі(знять)ся від інших чинник(ів) продукції, що його в більш(ій), майже в необ(меженій) мір(і) можна збіль- ша(ти) і збира(ти) в дан(ому) місці. Географія дослі(джує) і пред(ставляє) людину серед природи краю, як(ий) вона заселю(є). Фізич(ні) я(ви)ща ма(ють) реаль(ний) підклад; цей під(клад) зветься мат(ері)ал(ом).

§ 16. Кінцеві скорочення

Кінцеві скорочення полягають на тому, що з цілого слова пишемо над лінією тільки його кінець. Як при початкових скороченнях, так і тут розрізняють три роди скорочень.

102. 1. Скорочення кінцем кореня. Ціле слово зазначаємо тільки кінцем кореня (над лінією). Коли в корені є голос- ний *е*, можемо його не зазначити, якщо після *е* йде група приголосних, наприклад, (се)рце, (сме)рть, (тве)рд(ий), але: (скл)еп. Якщо голосним кореня є *у*, тоді знак на приго- лосний, що стоїть після *у*, знижуємо під лінію і допи- суємо до нього малу риску (пор. значок *мус*-).

τ . (скл)еп, $\sqrt{}$. (сер)це, λ . (сме)рть, Ѹ . (тве)рд(ий);
 — . (стр)их, — . (стр)ах, — . (р)ік, (б)ік, (т)ік; — . (бр)уѳ,
 (тр)уѳ, τ . (тр)уп, $\sqrt{}$. (гр)унт, (б)унт, (ф)унт і т. д.

2. Кінцеве скорочення формою

а) Скорочення наростком. Ціле слово зазначаємо тільки наростком; якщо слово має два наростки, тоді зазначаємо або обидва, або тільки останній. До наростка дописуємо закінчення (якщо вони конче потрібні): 103.

— . (брат)ство, (зем)ство, — . (час)тя, (жи)ття, — .
 (письм)енство, — . (громад)янство, (пог)анство, — . (гір)-
 ництво, (ліс)ництво, — . (господ)ар, (кобз)ар, — . (вар)-
 т)ість, (мудр)ість, — . (варт)ости, (мудр)ости і т. д.,
 — . (спів)ає, (віт)ає і т. д.

б) Скорочення закінченням. У виняткових випадках можемо зазначити ціле слово тільки закінченням, напр., (співа)є. Коли в корені слова є у, тоді закінчення пишемо під лінією: 104.

— . (мал)их, (важлив)их, — . (чорн)им, (тепл)им,
 — . (співа)є, (да)є, — . (чу)є, (буду)є, — . (мір)ить, (ба-
 ч)ить і т. д.

3. Кінцеве мішане скорочення

105.

а) До кінця кореня додаємо наросток або закінчення:

— . (тво)рч(ий), — . (тве)рд(ий), $\sqrt{}$. (тво)рець, — . (ч)и-
 слом і т. д.

б) До наростка або закінчення дописуємо останній приголосний кореня:

— . (спі)ває, — . (вір)ности, — . (муд)рости, — . (вар)-
 тости, — . (коб)зар, — . (госпо)дар, — . (шко)ляр і т. д.

лике ді(ло). Науко(ві) дослі(ди) *над* ус(ною) словес(н)іст(ю) *вказали*, що в її основа(х) *можна* доба(чити) різ(ні) (вер)стви, з *яких* вона *серед* різ(них) впли(вів) зложи(лася) в *ниш*(ню) фо(рму). Не боюся ні (сме)рти, ні кат(а). *Кожна* наука *мус(ить)* ма(ти) свій (мате)ріял, *яким* вона за(й)має(ть)ся і *як(ий)* стано(вить) обсяг її ді(лання) *та в тим* джерел(ом), з *як(ого)* вона (че)рпає св(о)є знан(н)я. Питан(н)я *чести* гра(ють) у (жи)тті *народів* ролю не мен(шу), а в *загальному* ще біль(шу), *ніж* у (жи)тті *людських* одиниць. За думою ду(ма) роєм *виліта(є)*, *одна* дав(ить) (се)рце, дру(га) роздира(є), а третя тихо, (тих)есенько пла(че) у сам(о)му (се)рці, *може* й Бог не ба(чить). Епіч(на) по(е)зія є джерел(ом) і почин(ом) уся(кої) (по)ез(ії). Як (по)літич(ний) (тв)ір „Іст)орія Русів“ мала *безперечно* велику (кор)исть *для* *українсь(кого)* суспільств(а), вона *ж* будила (по)літич(ні) й (націо)наль(ні) думки.

§ 17. Скорочення голосним кореня

Бувають випадки, де ціле слово можемо зазначити тільки голосним кореня (над лінією), а все інше пропустити. Такими скороченнями користуємося доволі рідко, здебільшого тоді, коли пень слова односкладовий; в більшескладових пнях уживаємо таких скорочень тільки тоді, коли так скорочене слово вже раз приходило в реченні, напр., *громадянин* *одної держави* *не може бути* (гр)о(мадянином) *іншої* (держ)а(ви).

Часто скорочуємо таким способом складні слова (див. 121.): першу частину складного слова пишемо звичайно докладно (або скорочуємо початком кореня), другу зазначаємо голосним кореня, напр., *руко(п)и(с)*.

Голосним *е* скорочувати слова таким способом не можна; гол. *я* зазначаємо, завжди знаком на *а*, гол. *ю* знаком на *у*.

· (стр)а(х), (п)а(н) і т. д., ˘ (Б)о(г), (кр)о(к) і т. д.,
˙ (св)і(т), (н)і(ч) і т. д., ˆ (г)у(к), (м)у(ка), √ · руко-
(п)и(с), √ · право(п)и(с), √ · сило(м)и(ць), √ · тепло(м)и(р),
√ · земле(тр)у(с), √ · роз(в)и(ток), √ · про(й)ди(св)и(т),
√ · світ(огл)я(д) і т. д.

4. *Земле(тр)у(си) належа(ть) до найгрі(зніших) я(в)иш(ся) на зе(млі). Одну сльозу з_оч(ей) кар(их), і пан над (п)а(на)ми. Ще змалечку треба вчитись, як на світ(і) (ж)и(ти). Щастю не_треба (в)і(рити). Мовчи, поки тебе не_ст(а)нуть (п)и(тати). Жив собі чоловік і (ж)і(нка). Хоч у_нас не_на_ (й)деш великих приправ, то на(й)деш чист(е) (се)рце і шири (д)у(шу). В_тво(є)му оповіданні нема й слова (пр)а(вди). Чи підемо напра(во), чи на(л)і(во), все одно. День і (н)і(ч) ре-вуть (га)рмат(и). Тв(о)є щастя є також моїм (п)а(стям).*

§ 18. Мішані скорочення

Це скорочення, що ними користуємося найчастіше. Полягають вони на тому, що ціле слово зазначаємо його початком і кінцем, пропускаючи середину, або лучимо форму слова (приросток, наросток, закінчення) з частиною кореня.

Крім випадків, що їх пізнали ми під 100. і 105. можемо ще слово зазначити:

1. приростком і кінцем слова,
2. приростком і голосним кореня,
3. початком кореня і кінцем слова,
4. приростком. початком кореня і кінцем слова.

Окреме місце займають мішані скорочення складних слів (див. 119.).

І. ПРИРОСТОК І КІНЕЦЬ СЛОВА

а) Мішані скорочення формою

1) Приросток і наросток. Слово зазначаємо тільки приростком і наростком, корінь пропускаємо. Приросток пишемо на головній лінії, наросток окремо над ним. Коли в слові є два наростки (напр., *ви-дав-ни-цтво*), тоді звичайно першого наростка не зазначаємо. Коли в корені слова є гол. *у*, тоді можна наросток знизити під лінію.

Г · видання, визволення, вияснення, виховання (всяке слово, що починається приростком *ви* і кінчиться *-ння*),

Г · застереження, затвердження, закінчення, заворушення

і т. д., ґ · віддання, відродження, віддалення, ґ · пересвід-

чення, переконання, перенесення, Л · прискорення, при-

дбання, привітання, привернення, ґ · утворення, улашту-

вання, ґ · надбання, ґ · оповідання, ґ · розстання, ґ · об-

меження, обниження, ґ · безталання, ґ · забезпечення,

заключення, Л · припущення, приступлення, прилучення,

ґ · уступлення, усунення, ґ · почування і т. д.

Г · закладини, ґ · уродини, ґ · відносини, відвідини,

ґ · обставина, ґ · оглядини; Г · займаницина, ґ · відпо-

чинок;

Г · видавництво, виробництво, ґ · представництво,

ґ · підданство, ґ · підприємство, ґ · заступство,

ґ · перекупство;

ґ · представник, ґ · заступник, ґ · відступ-

ник, ґ · наступник, ґ · підручник;

Г · виборець, видавець, вигнанець і т. д., ґ · підданець,

ґ · підпріємець і т. д.

$\sim^f$ наявність, нахабність, $\wedge^f$ приемність, присутність, $\cup^f$ безкарність, безконечність, безсмертність, $\sim^b$ небезпечність ($\sim^f \wedge^f \cup^f \sim^b \sim^f \cup^f$) і т. д.;

$\sim^f$ відкриття, ϵ^f підбиття, $\mathcal{F}^f$ закриття, $\mathcal{F}^f$ забуття, $\sim^f$ виродок, виросток і т. д.,

$\sim^f$ вибирає, викликає і т. д., $\sim^f$ відкликає, відсилає, $\mathcal{F}^f$ заявляє, забирає, $\sim^f$ накладає, нарікає, ϵ^f підповідає, підкладає, $\sim^f$ розвертає, розбирає; так само: $\mathcal{F}^f \sim^f \mathcal{F}^f \sim^f \mathcal{F}^f \sim^f \mathcal{F}^f$

$\sim^b$ безперечно, $\mathcal{L}^f$ виключ(е)но, $\sim^f$ виведено, $\sim^f$ перекладено, $\mathcal{F}^f$ закінчено і т. д.;

$\mathcal{F}^f$ закінчена, заметена, $\mathcal{L}^f$ заступлена, $\mathcal{L}^f$ обідрана, $\mathcal{E}^f$ представлена і т. д.;

$\sim^f$ написавши, $\sim^f$ накинувшись, $\mathcal{F}^f$ закривши, $\wedge^f$ переглянувши, $\mathcal{F}^f$ виступивши і т. д.;

$\mathcal{L}^f$ переглядаючи, $\mathcal{L}^f$ розбираючи, $\mathcal{L}^f$ виступаючи, $\mathcal{L}^f$ відвертаючись і т. д.

109. 2. Приросток і закінчення. Слово зазначуємо тільки приростком і закінченням; так скорочуємо здебільшого тільки дієслова, і то дуже рідко.

$\sim^f$ нарікає, накриває, $\mathcal{F}^f$ забирає, закликає, $\mathcal{L}^f$ заступає, $\sim^f$ наступає, ϵ^f підбиває, $\mathcal{L}^f$ підсуває, $\sim^f$ розбирає, розвертає, $\sim^f$ вибирає, видирає, $\mathcal{L}^f$ виступає, $\sim^f$ відсилає, відпадає, $\mathcal{L}^f$ відступає і т. д.;

$\mathcal{F}^f \mathcal{F}^f$ вибираєш, -ємо, викликаєш, -ємо, $\sim^f \mathcal{F}^f \sim^f$ на-

рікаєш, -ємо, набираєш, -ємо, $\mathcal{P}\mathcal{P}$ = забираєш, -ємо
і т. д.;

$\mathcal{S}$ = відкликають, віддають, $\mathcal{H}$ = закликають, закрива-
ють, $\mathcal{D}$ = віддаються, відзначаються, $\mathcal{V}$ = видаються, $\mathcal{A}$ =
причинюються і т. д.;

$\mathcal{F}$ = забирається, закладається, $\mathcal{E}$ = піддається, $\mathcal{I}$ =
видається, $\mathcal{Z}$ = відвертається, відбивається;

$\mathcal{O}$ = доведеться, $\mathcal{C}$ = понесеться, $\mathcal{P}$ = забереться, заве-
деться і т. д.,

$\mathcal{T}$ = виносить, виводить, $\mathcal{J}$ = зиступить, виключить, $\mathcal{L}$ =
проломить, $\mathcal{H}$ = затвердить, $\mathcal{A}$ = причиниться, $\mathcal{E}$ = до-
водиться і т. д.;

$\mathcal{N}$ = найшли, навели, наклали і т. д., $\mathcal{L}$ = привела, при-
несла, $\mathcal{I}$ = вийшли, вивели, $\mathcal{Z}$ = відійшли, віднесли, $\mathcal{V}$ = від-
найшли, $\mathcal{F}$ = заступили, $\mathcal{N}$ = наступили, $\mathcal{H}$ = заключили,
 $\mathcal{A}$ = приступили, прилучили, $\mathcal{O}$ = обійшлися, $\mathcal{C}$ = ро-
зійшлися;

$\mathcal{T}$ = випив, вимив; $\mathcal{Z}$ = відчепився, відзначився, $\mathcal{A}$ =
приневолив, прискорив, $\mathcal{N}$ = народився, $\mathcal{J}$ = заступив і т. д.

б) Мішані скорочення приростком і кінцем кореня

110.

Коли наросток чи закінчення замало характеристичні,
щоб могли вказувати на значення слова, або коли слово
не має наростка, тоді можемо до наростка з закінченням
чи до самого закінчення додати кінцеву частину кореня,
тобто або справжній кінець кореня, або тільки останній
його приголосний. Такі скорочення вигідніші від скоро-
чень під 106. і 107., — їх можна легше відчитати.

$\checkmark$ вибирає, витирає, $\checkmark$ відбирає, $\checkmark$ відриває, $\checkmark$ від-
 ливає, $\checkmark$ відсилав, $\checkmark$ забирає, $\checkmark$ закликає, $\checkmark$ закли-
 нає, $\checkmark$ затискає, $\checkmark$ роздирає, $\checkmark$ розбирається, $\checkmark$ від-
 пирали, $\checkmark$ відперли, $\checkmark$ добирається,

$\checkmark$ вибрав, $\checkmark$ виринав, $\checkmark$ відбрав, $\checkmark$ закликав,
 $\checkmark$ випивали, $\checkmark$ випили, $\checkmark$ видалив, $\checkmark$ витримати,
 $\checkmark$ вичистив, $\checkmark$ відзначився, $\checkmark$ перехристився, $\checkmark$ об-
 числив, $\checkmark$ затвердив, $\checkmark$ заверни, $\checkmark$ віддалена, $\checkmark$ оді-
 брана і т. д.;

$\checkmark$ обдертий, $\checkmark$ наддертого, $\checkmark$ відпертий, $\checkmark$ ви-
 мерти, $\checkmark$ затерти, $\checkmark$ забиратися, $\checkmark$ задертися, $\checkmark$
 вистаратися, $\checkmark$ видавати і т. д.;

$\checkmark$ вибранець, вигнанець, $\checkmark$ виборець, $\checkmark$ допис, $\checkmark$
 відпис, $\checkmark$ випис, $\checkmark$ напис, $\checkmark$ перепис, $\checkmark$ підпис, $\checkmark$
 записка, $\checkmark$ натиск. $\checkmark$ вихрист, $\checkmark$ захист, $\checkmark$ від-
 пуст, $\checkmark$ відступ, $\checkmark$ доступ, $\checkmark$ приступ, $\checkmark$ провина,
 $\checkmark$ причина, $\checkmark$ завіт, заміт, $\checkmark$ заповіт, $\checkmark$ допит,
 $\checkmark$ випиток;

$\checkmark$ безцін, $\checkmark$ оповістка, $\checkmark$ відділ, $\checkmark$ розділ, $\checkmark$ без-
 ділля, $\checkmark$ віддаль, $\checkmark$ відплата, $\checkmark$ заплата.

III. Таким самим способом скорочуємо теж чужомовні
 слова, при чому приросток можемо лучити з кінцем слова
 в один знак:

$\checkmark$ абонент, абонемент, абсолюент, $\checkmark$ абітурієнт,
 $\checkmark$ абдикація, $\checkmark$ абсолют, -ний, -изм, $\checkmark$ анало-

гія, .. - аналогічний, .. - анатомія, .. - анатомічний,
 7. антипатія, D - архітектура, C - диспонент, дири-
 гент, ∞ = експеримент, √ - рспрезентант, рецензент, ре-
 конвалесцент, √ √ = репрезентація, репрезентує, √ = ін-
 струмент, √ - контингент, кореспондент, √ - кореспонден-
 ція, √ - конкурент, √ - катастрофа, √ - індустрія, √ -
 інспектор, √ - індуктор, інструктор, √ - кондуктор, кон-
 структор, √ - контролер, √ - контроля, √ = прокурор,
 прокуратор, √ - обсервація, √ - обсерватор, √ - обсервато-
 рія, √ = обструкція, √ - універсал, √ - універсальний.

√ √ √ = адвокат, -ура, -ський, √ √ - адміністрація,
 -ійний, √ - адміністратор, ∞ - експрес, √ - ексекуція, √ -
 інвентар, √ - інститут, √ - інституція, √ = конститу-
 ція, √ √ - конституанта, √ - інтерпеляція, інтервен-
 ція, √ - контумація, √ = ексгумація, √ = індивіду-
 алізм, √ - президент, √ - реферат, √ - ексекутива,
 √ - перспектива і т. д.

Усіх слів, що їх можна б скоротити вищенаданими способами, ми тут не подали, це й не було нашою метою: з наших прикладів кожний зрозуміє, де, коли і що можна скоротити.

Не треба думати, що наведені слова можна скорочувати тільки так, як це ми тут зробили; пригадаємо, що одне й те саме слово можна скоротити кількома способами і, навпаки, одного й того са-мого скорочення можна вжити для кількох слів.

Ч. *С а н к ц і я* - ч а т о р і ф , д у р √ √
 т о в у м н √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √ √
 у р √
 б : √

вжди над приростком. Якщо слово має два приростки, зазначуємо обидва.

~ · нагляд, наказ, напрям, С · погляд, подяка, по-
 свята, 6 · безладдя, безкрайній, 6' · безліч, безмірний, без-
 цін, / · вигляд, випадок, виклад, /' · виріб, вихід, \ · вина-
 хід, / · вибух, виключно, виступ, /' · вимовний, вимога,
 \ · відступ, відбудова, i · відзнака, відплата, відвага, від-
 даль, e · догляд, додаток, f · забава, запах, загадка, i ·
 перевага, перегляд, \ · приклад, приладдя, присяга, \ ·
 увага, e' · дохід, досвід, дозвіл, \' · надмір, \ · неміч, \' ·
 обмін, \ · переміна, перехід, перевіз, \' · привід, прихід,
 C' · поділ, потіха, C' · проклин, C' · розділ, розмір, i' · від-
 гомін, відмова, f' · заворот, \ · перепона, пересторога,
 C' · погром, погроза, \ · природа, пригода, e' · доступ,
 f' · заслуга, \ · наступ, \' · облуда, \ · приступ, \ · роз-
 лука, i · відпис, f · запис, захист, записка, \ · причи-
 нок, привид, \ · розвиток, 6' · безвихідний, \ · необхідно
 і т. д.

4. *na w p o b⁵ - u b i⁶ - t w⁷ c e s t i⁸ - z o n g n e*
i - g u n d e c e p h u - e r g o s i - e r n e, b u⁹ t¹⁰ x
o i - t i z, u - n, z n¹¹ x - u h i - e t z e a
e¹² - u s e t i c u¹³ - n a n a b y c¹⁴ - o z e i e t
t - p u s u¹⁵ t u s i¹⁶ - b z o u u t u e s¹⁷ - t o f
g a n e i¹⁸ - i¹⁹ b u h e n i e p e s²⁰ o s - n u o

і - в і з н а л і з - с о л з о в н і : з н а
 і - л ю б і в - ж е - н е L t a g l o c e l l e n
 y r g e i .

II. Як назвати ту без(л)і(ч) уся(к)их мук, що їх терпіли мученики й (мучен)иці за сво(є) рід(не) сло(во)? За(сл)у(га) Котляре(в)ського в_тому, що він перш(ий) вніс українсь(ку) народ(ну) мову в_письм(ен)ство. Не так пани, як під(п)а(н)ки). Котюзі по за(сл)у(зі). Як сили додає, пере(л)я(к) від(ій)має). Його не спинила жад(на) пере(п)о(на). Слів його слухали люди з_великою у(в)а(гою). Від сам(ого) по(ч)а(тку) стояли ми на_тїм_сам(ім) стано(ви)щі, на як(ім) сто(ї)мо сьогодні. Всі стара(ють)ся о(с)я(гнути) сво(ю) ме(ту). В_так(ому) ви(п)а(дку) не_залишається нам ніщо інше, як мовча(ти). Ц(ь)ого не_можна нічим за(ст)у(пити). Минул(ий) рік був при(св)я(чений) майже ви(кл)ю(чно) організації наш(о)го товариств(а). Як(а) робота, така за(п)я(та).

III. ПОЧАТОК КОРЕНЯ І КІНЕЦЬ СЛОВА

Безприросткові слова скорочуємо дуже часто так, що лучимо безпосередньо початок кореня з кінцем слова в один знак. Лучити можемо: початок кореня з кінцем кореня, початок кореня з наростком, початок кореня з закінченням слова.

113. 1) Початок кореня лучимо з кінцем кореня або з наростком; до наростка чи до кінця кореня дописуємо закінчення (якщо воно потрібне).

бажання, блага́ння, жада́ння, снідання, проха́ння, прямува́ння, друкува́ння, тверджен́ня, значен́ня, насіння, правлі́ння, коріння, промі́ння, рішенн_я;

осінь, ка́мінь, го́мін, ре́мінь, ступі́нь, ку́рінь;

бранець, ві́нець, знавець, кі́нець, ко́рець, кравець, купе́ць, линець, піхотинець,

Щ° чужинець, Р° камінець, каганець, В° стрілець, Р° танець, Т° валець, Щ° творець, Д° хлопець, Р° реченець;
Л° в'язень, Ж° грудень, Л° травень;

М° радник, Ч° мученик, В° власник, Р° рушник,
Ж° грішник, М° рядовик, Л° священник, Л° язик,
М° начальник;

Щ° дрібниця, Р° різниця, Р° рушниця, Столиця, Р° таблиця, Ч° мучениця, Р° каменниця, каплиця, Р° ратиця;

Ж° громадянство, Щ° духовенство, Щ° мучеництво,
Ж° господарство, Щ° козацтво, Щ° купецтво, Р° рільництво, Щ° шкільництво, шкідництво, Ж° християнство,
Ж° благословенство, Б° судівництво, Т° свідоцтво, Ж° хліборобство;

У° радість, -ости, Ж° Ж° - власність, -ости, Ж° користь, Щ° творчість, Ж° Ж° свідомість, -ости, Б° Б° - скорість, Б° більшість і т. л.

Е° драбина, Е° данина, Е° дружина, Л° година,
Л° глибина, Л° машина, Л° новина, Л° родина,
рослина, Л° чужина, Ж° ширина, Ж° козаччина, Ж° гетьманщина, Б° батьківщина;

Б° торгівля, Ж° годівля, С° сокіл, Б° сусід, Ж° хазяїн, Ж° хроніка, Ж° грабіж, Щ° газета, Щ° робота, Щ° грамота, Ж° громада, Е° дружба, Б° служба, Ж° журба,

ζ - боротьба, $\sqrt{\epsilon}$ - кривда, ι - базар, $\sqrt{\epsilon}^b$ - колотнеча, $\zeta\iota$ -
 ворожнеча, $\zeta\iota^b$ - міністер, -ство, $\zeta\iota^b$ - монастир, γ - го-
 вірка, γ - гутірка, $\sqrt{\epsilon}$ - лемент, ζ - сторожа, ζ - сторона,
 ζ - суддя, $\sqrt{\epsilon}$ - родичі, $\epsilon\iota$ - добича, $\sqrt{\epsilon}$ - труднощі, $\sqrt{\epsilon}$ - ра-
 дощі, $\sqrt{\epsilon}$ - огнище, $\sqrt{\epsilon}$ - кладовище, $\sqrt{\epsilon}$ - летовище, $\gamma\iota$ -
 господар, $\gamma\iota$ - могила, $\gamma\iota$ - владика і т. д.

$\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}$ - радісний, -ого, $\sqrt{\epsilon}$ - лагідний, $\sqrt{\epsilon}$ - начальний,
 $\sqrt{\epsilon}$ - конечний, $\sqrt{\epsilon}$ - козацький, ζ - правильний, $\sqrt{\epsilon}$ - ко-
 рисний, $\gamma\iota$ - відомий, $\epsilon\iota$ - позиточний, $\gamma\iota$ - громадський,
 $\gamma\iota$ - громадянський.

114. 2. Часом можна получить початок кореня безпосе-
 редньо з закінченням слова. Так скорочуємо здебіль-
 шого деякі прикметники і дієслова з наростками -и-, -а-
 (напр. *суд-и-ти*, *благ-а-ти*). Дієслова можна так скорочу-
 вати в усіх особах теперішнього й минулого часу; не мож-
 на скорочувати дієслів з нар. -и- тільки в 1. особі однини
 і 3. ос. множини теперішнього часу.

Дієслова з наростком -і- скорочуємо таким способом
 дуже рідко.

$\zeta\iota\gamma\iota\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\iota\iota\iota$ = бажаю, -еш, -е, -емо,
 -єте, -ють, -в, -ла, -ли, $\iota\iota$ - благаю і т. д. $\iota\iota$ - блимаю,
 $\iota\iota$ - блукаю, γ - гадаю, γ - жадаю, ζ - прохаю, прощаю,
 γ - рішаю, $\alpha\iota$ - слухаю, σ - сягає, $\sqrt{\epsilon}$ - лягає і т. д.

$\zeta\iota\gamma\iota\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\sqrt{\epsilon}\iota\iota\iota$ = бачить, -иш, -имо, -ите,
 -иш, -ила, -или, ζ = бариться, бачиться, бавиться, ζ = бі-
 лить, бідить, $\iota\iota$ = блудить, $\iota\iota$ = будить, γ - варить, ва-
 дить, важить γ - вводить, возить, γ = годиться, γ - гла-
 дить, γ глумиться, γ - грозить, громадиш, $\epsilon\iota$ - давить,

75

Сб = посольство, Ж = керманіч, Э = голосить, Н = гомо-
 нить, У = лагодить, Ъ = тривожить, Ъ Ю Ю - ціка-
 виться, цікавилась; 2 - молодий, С - дорогий, Ё - осо-
 бистий і т. д.

116. Таким самим способом скорочуємо чужомовні слова:

А = авдієнція, А = аргумент, А = аргументація, Е =
 дирекція, К = каденція, К = калькуляція, К = корпорація,
 К = комунікація, К = компетенція, компенсація, К =
 класифікація, К = кваліфікація, К = ліквідація, К = лі-
 ценція, К = легітимація, К = маніпуляція, К = модифі-
 кація, К = операція, К = організація, К = організатор, К =
 організує, К = революція, резолюція, К = еволюція, К = ре-
 клямація, К = ремунація, С = ста(н)ція, С = сентен-
 ція, С = ситуація, Т = традиція, Ф = федерація, Ф =
 функція, Ф = фундація, Ц = цивілізація;

А = академія, -ік, А = автономія, -ічний, А =
 археологія, С = дипломатія, А = гарантія, А = еко-
 номія, -ічний, А = гімназія, Г = губернія, І = ідея, І = ідеал,
 К = канцелярія, К = комісія, К = комісар, Л = лабора-
 торія, С = провізорія, Р = релігія, Т = трагедія, Т = тра-
 гічний, Ф = фантазія, Ф = фантастичний;

К = комісаріят, С = секретаріят, Е = директоріят;

А = альтернатива, Л = локомотива, Н = негативний,
 Е = директива, К = ініціатива, Ф = федеративний, С =
 позитивний;

Г - губернатор, Е - доктор, С - директор, С - професор;
 е - елемент, м - момент, п - пленипотент, а - агент,
 агенція, п / п / п - парлямент, -арний, -ризм, е - екві-
 валент, д - документ, п - патент, б - банкнот, к - кре-
 дит, к - комунікат, д - дистрикт, м - маніфест, к - ка-
 бінет, р - результат, к / к - кандидат, -ура, к / к / к -
 літерат, -ура, -урний, к / к / к - капітал, -ізм, -іст, к -
 капітан, п - прелімінар, п / п / п / п - оригінал, -аль-
 ний, -ого, -ість, к / к - комітет, у / у - університет, -ський,
 п / п / п - песимізм, -іст, -тичний, п / п / п - оптимізм,
 -іст, -тичний, п / п / п - соціалізм, -іст, -тичний, с -
 соціяльний, п / п / п - національний, -іст, -ізм, п / п -
 ліберальний, -ізм, п / п - центральний, -ізм, с / с / с -
 с - спеціальний, -ізм, спеціально, -ість, с - сентимен-
 тальний, с - евентуально;

П.П. практика, -тичний, *Х.Х.* характер, -истичний,
В.В. статистика, -тичний, *А.* аутентичний, *С.* си-
 стематичний, *І.І.* ідентичний, ість, *Е.* електрич-
 ний, ість;

Ж-ентузіязм, м-інженер, 66-білянс, балянс,
 ес-дивіденда, /ф-факт, -тичний, с/ де-факто,
 //ф-філософ, -ія, -ічний, ро-інтерес, -ний,
 а-адреса, адресат і т. д.

4. $\alpha \beta \gamma$ и др. — немыслимо. Не, да, ах
и т. д. — немыслимо. Не, да, ах и т. д.

по(е)зі(ї). Мораль і пра(во) не існ(ують) незмін(но), а тво(рять)ся невпи(нно) під впли(вом) об(став)ин (жи)ття пол(і)тич(ного), со(ція)ль(ного), а головн(о) еко(ном)іч(ного). Христо(ва) (в)іра, що при(й)шла до нас з Візант(ії), при(н)есла з со(бою) нову (культ)ур(у), початки о(сві)ти і засоби для неї, (христи)янське ду(ховен)ство заснувало перші шко(ли), взя(ло) в сво(ї) ру(ки) о(сві)ту і зроби(ло)ся на до(вгі) часи мало(щ)о не монополіст(ом) пи(сьмен)ств(а). Вла(с)ник ко(ра)бля задержав (кора)бель ціл(ній) день на я(ко)рі, здалека від (остр)ова. Прилад, що слу(ж)ить до витво(рю)вання індукц(ійного) току, зветься ін(дукт)ор(ом). По(ста)ть Лисенка в (іст)ор(і)ї украї(н)ського наро(ду) ся(га)є дале(ко) поза сф(і)ер(у) ви(ключ)но мис(те)ць(ки)х ін(тер)е(с)ів).

IV. ПРИРОСТОК, ПОЧАТОК КОРЕНЯ І КІНЕЦЬ СЛОВА

Сприростковані слова скорочували ми досі так, що пропусками корінь, а наросток чи закінчення писали окремо над приростком, напр., від(родже)ння (див. 106.). Ті самі слова можемо скоротити ще іншим способом: до приростка з початком кореня дописуємо безпосередньо наросток чи закінчення, напр., відро(дже)ння. Цей другий спосіб, безперечно, вигідніший (слово можна написати відразу, не відриваючи руки) і докладніший (звичайно так скорочені слова можна відчитати без допомоги інших слів у реченні), зате скорочення першим способом (106.) швидші.

и · відродження, ъ · визволення, ђ · забезпечення,
 њ · заворушення, ь · закінчення, Ҁ · застереження,
 ъ · засідання, Ҁ · затвердження, 2 · звідомлення, 2 · змагання, ь · збурення, ь · зближення, ь · повідо-
 млення, ь · поважання, ь · посвячення, ь · побачення,
 ъ · посідання, ь · пораження, ь · поведення, ь ·
 положення, ь · почування, ь · порішення, ь ·
 домагання, ь · доповнення, ь · доручення, ь · опові-
 дання, ь · обурення, ь · освідомлення, ь · напруження,
 ь · враження, ь · створіння, ь · продовження, ь ·

припущення, *У* - урядження, *Д* - при звичаєння, *Ч* =
утворення, *П* - предложенія, *С* - переслухання, *М* =
об'явлення, *В* - донесення, *О* = обурення і т. д.

В = видавництво, *С* = виробництво, *Б* = безумство,
НБ - недбальство, *УБ* - учительство, *НБ* - начальство,
НБ = нахабство;

У = вибранець, *В* = вигнанець, *В* = видавець, *В* = пі-
сланець, *В* = надавець;

З - зрадник, *В* - дорадник, *Н* - невільник, *Д* - на-
ступник, *Д* - відступник, *В* - підручник, *В* - поручник,
В = провідник;

В - наявність, *В* = нахабність, *В* - відпові-
дальність, *В* = ощадність, *В* - недбалість, *В* = забаг-
ливість, *В* - вродливість, *В* - прихильність, *В* = ввічли-
вість, *В* - присутність, *В* - безпечність, *В* = уважність,
В = безкарність, *В* = безконечність, *В* = розсудливість,
В - нескінченність, *В* = зручність і т. д.

В = почуття, *В* = надужиття; *В* = відгомін,
В = відповідь, *В* = зворот, *В* = переполох, *В* - прово-
лока, *В* - подорож, *В* - роздоріжжя, *В* - поневірка, *В* -
відпочинок, *В* = подробиця, *В* - оповістка, *В* = усячина,
В - підвалини, *В* - оглядини, *В* - уродини, *В* - зай-
манщина і т. д.

В - відважний, -ого, -ому, -их, *В* - розваж-

ний, L = уважний, ll lll - недбалий, E - підручний,
 C C C поваж(а)ний, L - провідний, B - відповідний,
 N - несвідомий і т. д.

U U U U U U = вибачаю, вибавляю, -еш, -е, -ємо,
 -ете, -ють, U - вибачав, вибавляв, U - вибачив, U - ви-
 бавив, U = вибираю, вибиваю, V - вигадую, V = виглядаю,
 W = визволяю, A A A відзначаюся, -ився, E E = до-
 глядаю, -ли, B наглядаючи, Z = переглядаю, M - поба-
 жав, U U U зближаюся, -ився, U - поважаю, M - поважав,
 C C = поважився, N - перекладаю, O - розлягається,
 Z Z = уважаю, -ють, U O - допомагаюся, L = привикаю і т. д.

U U U U = вибачить, -иш, -ив, -ила, вибавить
 і т. д., U U = видалить, -ив, W - визволив, U = виса-
 дить, U = виїздить, V - відважить, B = відділить, A -
 відзначив, B = відповів, N забариться, M - заявив,
 E доводиться, Z = згубить, U U = осудить, -ив,
 A - заблудив, U = заробить, K - запросив, L - зару-
 чив, U = доручить, U = здавить, U - збудив, V - зварив,
 Z - перевозить, переводить, U U народився, M = зне-
 важив, U - зрадить, U = направить, Z - приступив,
 Z - наступить, U = побачить, U U - стужився, K -
 відпочив і т. д.

Скоротіть таким способом вищенаведені прикметники і дієслова
 в усіх відмінках і особах!

Так само скорочуємо чужомовні слова:

A A A адвокат, -ський, -ура, B аклямація, L -

апробата, - дефравдація, = евіденція, - еманци-
пація, - - дефініція, - дефіцит, = депозит, =
інстанція, - консумція, = консумент, - інавгура-
ція, = інтелігенція, -ент, = конкуренція, =
кооперація, = кооператива, - експедиція, - експро-
пріяція, - експресія, = експлуатація, - кон-
скрипція, - субскрипція, - інвестиція, - - кон-
ференція, - конфіската, - кон'югація, = консе-
квенція, консерватор, - консерватизм, -ист,
 - консерваторія, = консервативний, - енергія,
 - енергійний, -ого.

[illegible]

Ч. На наш(их) оч(ах) вироста(ють) но(ві) кадри енер(гі)й-них, *підприємч(ивих) та діло(вих) ку(п)ц(ів), множа(ть)ся* но(ві) кра(м)ниці *та мага(з)ини. В_то(рг)івлі бува(ють) часто* випа(дки), *що ку(пе)ць мус(ить) для забез(пече)ння своїх зобов'язань супроти св(о)го контрагент(а) злож(ити) якусь суму як* кавц(ю). Чуєш (гол)ос дзвона? Це (дзв)ін воскре(сін)ня гомо(н)ить *над кістк(ами) твоїх діт(ей). Дія(ль)ність, оберне(ну) на заспо(коє)ння потреб, на(з)иваємо* го(спо)дарс(ькою). *Треба призна(ти), що автор сумлін(н)о ви-*конав св(о)є за(вда)ння, *пере(й)шо(в)ши ко(ро)тку, але до-*(кладно) цілу спра(ву). По(ч)уття на(ціо)наль(ної) (ч)ести *сьогодні розжар(ене) вище, ніж коли(не)будь бува(ло). Сьо-*годні заля засі(да)нь має уро(ч)ист(ий) вигля(д). Ка(з)ки — ф(а)н(та)стич(ні) опо(віда)ння, *в_як(их) ді(й)с(н)ість пере-*мішана з_чудес(ним) еле(ме)нт(ом). До пра(ці) в_ко(мі)с(ії) запро(ше)но *всіх* уч(ених) краю. Прапе(ю) на(з)ивається де-*яка* витрата людськ(их) (сил, умо(вих) і фіз(ич)них), *деяке* напру(же)ння (т)іла, направле(не) до ося(г)не(н)ня *тієї* чи *ін-*шо(ї) (ц)ілі(і). Кре(д)ито(вий) лист — це *дуже* вигі(дна) ви-*шо(р)ма* банко(во)го кр(ед)ит(у) *для* ку(п)ців, *які відбува-*(ють) дале(кі) подо(ро)жі, *особливо* до чу(ж)их кра(їв) і пе_*ч(уть)* воз(ити) з_со(бою) більш(ої) гот(і)вк(и).

Складні слова скорочуємо звичайно так, що з двох частин, з яких складається слово, першу частину зазначаємо більш-менш докладно, другу скорочуємо (початком, кінцем або голосним кореня). Коли другу частину скорочуємо кінцем або голосним кореня, тоді пишемо її над першою частиною. Часом скорочуємо обидві частини.

83

ство, *л*° часопис, *с*° скоропис, *р*° рукопис, *л*° літопис, *л*° літописець, *ж*° життєпис, *р*° = співробітник, *з* = власноручно, *х*° хлібороб, *з*° законопроект, *с*° справоздавець, *в*° віроісповідання, *с*° самовизначення, *м*° милосердя, *м*° міжусобиця, *с*° самостійність, *в*° великдень, *д*° дорогоцінний, *о*° одноцільний, *з*° законодавчий, *м*° міродатний, *п*° правдомовний, *м*° маловартий, *д*° доволі, *н*° нісенітниця, *к*° кінець-кінцем і т. д.

120. *А* - анальфabet, *А* - антропология, *П* - психология,
Д - архимандрит, *Б* - бухгалтер, -ия, *Ф* - фізіономія,
Ю - юстифікація, *Х* - хронологія, *Д* - демократія,
 -тичний, *Б* - бюрократія, -тичний, *П* - пайдокра-
 тія, *К* - космополітичний, *А* - атмосфера, *Ф* - фото-
 графія і т. д.

- 121.** Сюди належать скорочення, що їх пізнали ми в 105. (скорочення голосним кореня):

̄. правопис, ̄. рукопис, ̄. манускрипт, ̄.
 книгозбір, ̄. телефон, ̄. сіножать, ̄. легководух,
 ̄. землетрус, ̄. литоліття, ̄. дурисвіт, ̄. ли-
 стоноша, ̄. водопад і т. д.

4. *Myosotis scorpioides*, L. var.
alpestris. Fr. ex. *Trichopogon*
alpestris 66, *alpestris*. Fr. ex.

[illegible]

П. Після допо(в)і(ді) почалась ди(с)кусія над зако(но)про-
ект(ом), і в зв'язку з деякими внесе(ними) поправк(ами) ви-
(ни)кли завзя(ті) су(пере)чки, які тяглись біль(ш), ніж дві
го(д)ин(и). Відкіля бер(уть)ся пні і як їх уживаємо до тво-
(ре)ння но(вих) слів, того вч(ить) нау(ка) слово(творе)ння.
Са(мост)і(й)н(им) народ(ом) або наці(єю) на(з)иває ниніш(ня)
антро(по)географія велику гру(пу) людств, що має сво(ї)
рід(ні) при(к)мет(и), які в'я(жуть) її в одну (ці)лість; це
передовсім влас(на) т(ер)иторія, спіль(ні) питомі антро(по)-
логіч(ні) (р)ис(и), спі(ль)на мо(ва), спі(льн)і (іст)орич(ні)
тра(ди)ці(ї), спі(льн)і (пол)ітич(ні) нама(га)ння, спі(льн)а
пит(ома) ку(ль)тура й (кул)ьтур(ні) прагнення, сюди нале-
(жать) також пито(мі) етноло(г)іч(ні) (р)иси.

§ 19. Скорочування речень

При дуже швидких промовах часом і найвправнішому стенографові не під силу записати всіх слів промовця. В таких випадках радить собі стенограф звичайно так, що пропускає цілі слова, які в реченні не мають великого значення, без яких речення можна зрозуміти. До таких слів належать передовсім: частка *не* (якщо перечення вже раз зазначене), частки *б, би*, відносний і зворотний займенники, сполучники, прийменники. Сюди належать теж цілі звороти, які із змісту речення самі насуваються на думку і які можна зазначити ризикою чи знаком рівняння (пор., 96., 97.).

Приклади¹⁾:

1) Слова, що їх можна б пропустити, зазначуємо в дужках. В практиці треба в цьому місці ставити кому або лишити вільне місце.

Всего 10, 10, 10, 10, 10.

Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.

Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.

Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.

Промова І. Франка

(25-літній пвлей)

Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.

Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.
Всего 10, 10, 10, 10, 10.

мн. се е сѣдѣло. ѿзвѣстѣе, не-обѣ-
-мнѣе, ѿзвѣстѣе, не-обѣ-
се, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-

мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-

мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-

мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-

Данте Алигieri

(I. Франко)

мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-
мнѣе, не-обѣ-мнѣе, не-обѣ-

Купецькі листи

Знижка цін і кредит

M 32 42

'an der florist M. Metzger und
C. Metzger in C. Metzger und
C. Metzger in C. Metzger und
C. Metzger in C. Metzger und
C. Metzger in C. Metzger und
C. Metzger in C. Metzger und

Відповідь

M 142-42

1/6th in on 2/15/2020. 2020 3/15/2020 4/15/2020
 5/15/2020 6/15/2020 7/15/2020 8/15/2020 9/15/2020
 10/15/2020 11/15/2020 12/15/2020 1/15/2021 2/15/2021
 3/15/2021 4/15/2021 5/15/2021 6/15/2021 7/15/2021
 8/15/2021 9/15/2021 10/15/2021 11/15/2021 12/15/2021
 1/15/2022 2/15/2022 3/15/2022 4/15/2022 5/15/2022
 6/15/2022 7/15/2022 8/15/2022 9/15/2022 10/15/2022
 11/15/2022 12/15/2022 1/15/2023 2/15/2023 3/15/2023
 4/15/2023 5/15/2023 6/15/2023 7/15/2023 8/15/2023
 9/15/2023 10/15/2023 11/15/2023 12/15/2023 1/15/2024
 2/15/2024 3/15/2024 4/15/2024 5/15/2024 6/15/2024
 7/15/2024 8/15/2024 9/15/2024 10/15/2024 11/15/2024
 12/15/2024 1/15/2025 2/15/2025 3/15/2025 4/15/2025
 5/15/2025 6/15/2025 7/15/2025 8/15/2025 9/15/2025
 10/15/2025 11/15/2025 12/15/2025 1/15/2026 2/15/2026
 3/15/2026 4/15/2026 5/15/2026 6/15/2026 7/15/2026
 8/15/2026 9/15/2026 10/15/2026 11/15/2026 12/15/2026
 1/15/2027 2/15/2027 3/15/2027 4/15/2027 5/15/2027
 6/15/2027 7/15/2027 8/15/2027 9/15/2027 10/15/2027
 11/15/2027 12/15/2027 1/15/2028 2/15/2028 3/15/2028
 4/15/2028 5/15/2028 6/15/2028 7/15/2028 8/15/2028
 9/15/2028 10/15/2028 11/15/2028 12/15/2028 1/15/2029
 2/15/2029 3/15/2029 4/15/2029 5/15/2029 6/15/2029
 7/15/2029 8/15/2029 9/15/2029 10/15/2029 11/15/2029
 12/15/2029 1/15/2030 2/15/2030 3/15/2030 4/15/2030
 5/15/2030 6/15/2030 7/15/2030 8/15/2030 9/15/2030
 10/15/2030 11/15/2030 12/15/2030 1/15/2031 2/15/2031
 3/15/2031 4/15/2031 5/15/2031 6/15/2031 7/15/2031
 8/15/2031 9/15/2031 10/15/2031 11/15/2031 12/15/2031
 1/15/2032 2/15/2032 3/15/2032 4/15/2032 5/15/2032
 6/15/2032 7/15/2032 8/15/2032 9/15/2032 10/15/2032
 11/15/2032 12/15/2032 1/15/2033 2/15/2033 3/15/2033
 4/15/2033 5/15/2033 6/15/2033 7/15/2033 8/15/2033
 9/15/2033 10/15/2033 11/15/2033 12/15/2033 1/15/2034
 2/15/2034 3/15/2034 4/15/2034 5/15/2034 6/15/2034
 7/15/2034 8/15/2034 9/15/2034 10/15/2034 11/15/2034
 12/15/2034 1/15/2035 2/15/2035 3/15/2035 4/15/2035
 5/15/2035 6/15/2035 7/15/2035 8/15/2035 9/15/2035
 10/15/2035 11/15/2035 12/15/2035 1/15/2036 2/15/2036
 3/15/2036 4/15/2036 5/15/2036 6/15/2036 7/15/2036
 8/15/2036 9/15/2036 10/15/2036 11/15/2036 12/15/2036
 1/15/2037 2/15/2037 3/15/2037 4/15/2037 5/15/2037
 6/15/2037 7/15/2037 8/15/2037 9/15/2037 10/15/2037
 11/15/2037 12/15/2037 1/15/2038 2/15/2038 3/15/2038
 4/15/2038 5/15/2038 6/15/2038 7/15/2038 8/15/2038
 9/15/2038 10/15/2038 11/15/2038 12/15/2038 1/15/2039
 2/15/2039 3/15/2039 4/15/2039 5/15/2039 6/15/2039
 7/15/2039 8/15/2039 9/15/2039 10/15/2039 11/15/2039
 12/15/2039 1/15/2040 2/15/2040 3/15/2040 4/15/2040
 5/15/2040 6/15/2040 7/15/2040 8/15/2040 9/15/2040
 10/15/2040 11/15/2040 12/15/2040 1/15/2041 2/15/2041
 3/15/2041 4/15/2041 5/15/2041 6/15/2041 7/15/2041
 8/15/2041 9/15/2041 10/15/2041 11/15/2041 12/15/2041
 1/15/2042 2/15/2042 3/15/2042 4/15/2042 5/15/2042
 6/15/2042 7/15/2042 8/15/2042 9/15/2042 10/15/2042
 11/15/2042 12/15/2042 1/15/2043 2/15/2043 3/15/2043
 4/15/2043 5/15/2043 6/15/2043 7/15/2043 8/15/2043
 9/15/2043 10/15/2043 11/15/2043 12/15/2043 1/15/2044
 2/15/2044 3/15/2044 4/15/2044 5/15/2044 6/15/2044
 7/15/2044 8/15/2044 9/15/2044 10/15/2044 11/15/2044
 12/15/2044 1/15/2045 2/15/2045 3/15/2045 4/15/2045
 5/15/2045 6/15/2045 7/15/2045 8/15/2045 9/15/2045
 10/15/2045 11/15/2045 12/15/2045 1/15/2046 2/15/2046
 3/15/2046 4/15/2046 5/15/2046 6/15/2046 7/15/2046
 8/15/2046 9/15/2046 10/15/2046 11/15/2046 12/15/2046
 1/15/2047 2/15/2047 3/15/2047 4/15/2047 5/15/2047
 6/15/2047 7/15/2047 8/15/2047 9/15/2047 10/15/2047
 11/15/2047 12/15/2047 1/15/2048 2/15/2048 3/15/2048
 4/15/2048 5/15/2048 6/15/2048 7/15/2048 8/15/2048
 9/15/2048 10/15/2048 11/15/2048 12/15/2048 1/15/2049
 2/15/2049 3/15/2049 4/15/2049 5/15/2049 6/15/2049
 7/15/2049 8/15/2049 9/15/2049 10/15/2049 11/15/2049
 12/15/2049 1/15/2050 2/15/2050 3/15/2050 4/15/2050
 5/15/2050 6/15/2050 7/15/2050 8/15/2050 9/15/2050
 10/15/

Офeрта

40 ~ 42

1/2 x 2 1/2 in. Fresh. red. no color when cut
 a narrow white border. no color when cut.
 fr. - 1/2 in. long. 2 or 3 by 1/2 in. 1/2 in. long. 1/2 in. long.
 gn. - 1/2 in. long. 2 or 3 by 1/2 in. 1/2 in. long. 1/2 in. long.
 1/2 in. long. 2 or 3 by 1/2 in. 1/2 in. long. 1/2 in. long.
 1/2 in. long. 2 or 3 by 1/2 in. 1/2 in. long. 1/2 in. long.

Відповідь на ургенс

Ms/12

20 22 24 26 28 30 32 34 36 38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88 90 92 94 96 98 100
 102 104 106 108 110 112 114 116 118 120 122 124 126 128 130 132 134 136 138 140 142 144 146 148 150 152 154 156 158 160 162 164 166 168 170 172 174 176 178 180 182 184 186 188 190 192 194 196 198 200
 202 204 206 208 210 212 214 216 218 220 222 224 226 228 230 232 234 236 238 240 242 244 246 248 250 252 254 256 258 260 262 264 266 268 270 272 274 276 278 280 282 284 286 288 290 292 294 296 298 300
 302 304 306 308 310 312 314 316 318 320 322 324 326 328 330 332 334 336 338 340 342 344 346 348 350 352 354 356 358 360 362 364 366 368 370 372 374 376 378 380 382 384 386 388 390 392 394 396 398 400
 402 404 406 408 410 412 414 416 418 420 422 424 426 428 430 432 434 436 438 440 442 444 446 448 450 452 454 456 458 460 462 464 466 468 470 472 474 476 478 480 482 484 486 488 490 492 494 496 498 500
 502 504 506 508 510 512 514 516 518 520 522 524 526 528 530 532 534 536 538 540 542 544 546 548 550 552 554 556 558 560 562 564 566 568 570 572 574 576 578 580 582 584 586 588 590 592 594 596 598 600
 602 604 606 608 610 612 614 616 618 620 622 624 626 628 630 632 634 636 638 640 642 644 646 648 650 652 654 656 658 660 662 664 666 668 670 672 674 676 678 680 682 684 686 688 690 692 694 696 698 700
 702 704 706 708 710 712 714 716 718 720 722 724 726 728 730 732 734 736 738 740 742 744 746 748 750 752 754 756 758 760 762 764 766 768 770 772 774 776 778 780 782 784 786 788 790 792 794 796 798 800
 802 804 806 808 810 812 814 816 818 820 822 824 826 828 830 832 834 836 838 840 842 844 846 848 850 852 854 856 858 860 862 864 866 868 870 872 874 876 878 880 882 884 886 888 890 892 894 896 898 900
 902 904 906 908 910 912 914 916 918 920 922 924 926 928 930 932 934 936 938 940 942 944 946 948 950 952 954 956 958 960 962 964 966 968 970 972 974 976 978 980 982 984 986 988 990 992 994 996 998 1000
 1002 1004 1006 1008 1010 1012 1014 1016 1018 1020 1022 1024 1026 1028 1030 1032 1034 1036 1038 1040 1042 1044 1046 1048 1050 1052 1054 1056 1058 1060 1062 1064 1066 1068 1070 1072 1074 1076 1078 1080 1082 1084 1086 1088 1090 1092 1094 1096 1098 1100
 1102 1104 1106 1108 1110 1112 1114 1116 1118 1120 1122 1124 1126 1128 1130 1132 1134 1136 1138 1140 1142 1144 1146 1148 1150 1152 1154 1156 1158 1160 1162 1164 1166 1168 1170 1172 1174 1176 1178 1180 1182 1184 1186 1188 1190 1192 1194 1196 1198 1200
 1202 1204 1206 1208 1210 1212 1214 1216 1218 1220 1222 1224 1226 1228 1230 1232 1234 1236 1238 1240 1242 1244 1246 1248 1250 1252 1254 1256 1258 1260 1262 1264 1266 1268 1270 1272 1274 1276 1278 1280 1282 1284 1286 1288 1290 1292 1294 1296 1298 1300
 1302 1304 1306 1308 1310 1312 1314 1316 1318 1320 1322 1324 1326 1328 1330 1332 1334 1336 1338 1340 1342 1344 1346 1348 1350 1352 1354 1356 1358 1360 1362 1364 1366 1368 1370 1372 1374 1376 1378 1380 1382 1384 1386 1388 1390 1392 1394 1396 1398 1400
 1402 1404 1406 1408 1410 1412 1414 1416 1418 1420 1422 1424 1426 1428 1430 1432 1434 1436 1438 1440 1442 1444 1446 1448 1450 1452 1454 1456 1458 1460 1462 1464 1466 1468 1470 1472 1474 1476 1478 1480 1482 1484 1486 1488 1490 1492 1494 1496 1498 1500
 1502 1504 1506 1508 1510 1512 1514 1516 1518 1520 1522 1524 1526 1528 1530 1532 1534 1536 1538 1540 1542 1544 1546 1548 1550 1552 1554 1556 1558 1560 1562 1564 1566 1568 1570 1572 1574 1576 1578 1580 1582 1584 1586 1588 1590 1592 1594 1596 1598 1600
 1602 1604 1606 1608 1610 1612 1614 1616 1618 1620 1622 1624 1626 1628 1630 1632 1634 1636 1638 1640 1642 1644 1646 1648 1650 1652 1654 1656 1658 1660 1662 1664 1666 1668 1670 1672 1674 1676 1678 1680 1682 1684 1686 1688 1690 1692 1694 1696 1698 1700
 1702 1704 1706 1708 1710 1712 1714 1716 1718 1720 1722 1724 1726 1728 1730 1732 1734 1736 1738 1740 1742 1744 1746 1748 1750 1752 1754 1756 1758 1760 1762 1764 1766 1768 1770 1772 1774 1776 1778 1780 1782 1784 1786 1788 1790 1792 1794 1796 1798 1800
 1802 1804 1806 1808 1810 1812 1814 1816 1818 1820 1822 1824 1826 1828 1830 1832 1834 1836 1838

З М І С Т

стор.

Вступ	3

I. Записна стенографія

§ 1. Стенографічні знаки. Слова з голосними <i>е, и</i>	5
§ 2. Як зазначаємо голосні	8
§ 3. Групи приголосних	11
§ 4. Приросток і прийменник <i>з</i>	15
§ 5. Голосний <i>а</i>	18
§ 6. Голосний <i>о</i>	20
§ 7. Голосний <i>і</i>	24
§ 8. Голосний <i>є</i> , приголосний <i>й</i>	29
§ 9. Голосний <i>у</i>	32
§ 10. Приростки і прийменники	36
§ 11. Наростки і закінчення	40
§ 12. Значки. Абревіатури. Місяці і дні. Числівники	45
§ 13. Розділові і математичні знаки	50
Додаток I. Читаймо й пишім!	51

II. Промовницька стенографія

§ 14. Що таке логічні скорочення	57
§ 15. Початкові скорочення	58
§ 16. Кінцеві скорочення	60
§ 17. Скорочення голосним кореня	63
§ 18. Мішані скорочення	64
I. Приросток і кінець слова	65
II. Приросток і голосний кореня	70
III. Початок кореня і кінець слова	72
IV. Приросток, початок кореня і кінець слова	79
V. Складні слова	83
§ 19. Скорочування речень	85
Додаток II. Читаймо і пишім!	86

